

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanske letne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], zafinano 80[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-89 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. škat. rač. Ljubljana 15 62 L.

Št. 119

Ljubljana, sreda, dne 27. maja 1931

Leto II.



Dr. Ender, avstrijski zvezni kancelar, ki je po zadnjih poročilih zopet utrdil položaj svoje vlade.

Nj. Vel. kralj na tekmah konjeniške brigade kr. garde

Beograd, 26. maja. I. Nj. Vel. kralj je večeraj popoldne prisostvoval sijajno izvedenim in izredno uspešnim tekmam, ki jih je ob svoji slavi priredila konjeniška brigada kraljeve garde. Nj. Vel. kralj je prišel na prireditev ob 5. popoldne. Vsi navzoči so ga pozdravili z največjim navdušenjem. Kralj je pazljivo in zadovoljno ogledoval lepe in zanimive tekme. Pri tekmah so bili navzoči tudi predsednik vlade general Zivković in ministri: Uzunović, Maksimović, Stojanović in Jeftić. Na koncu so bile razdeljene nagrade. Nagrado Nj. Vel. kralja za »concours hippique«, zlato zappestno uro z monogramom, je dobil poročnik Oton Vindakijević. Nagrado vojnega ministra je dobil podporočnik Mojić. Podnarednik Franc Tomanić je kot zmagovalac v tekmi »preponski karusel« dobil posebno kraljevo nagrado. Po objavi rezultatov so nagradenci prišli k Nj. Vel. kralju, ki jim je čestital na lepem uspehu.

Romunska kraljica-mati v Gaeti

Gaeta, 26. maja. AA. Sem sta dospeli romunska kraljica Marija in princeza Ileana, ki sta si ogledali mesto in okolico.

Češkoslovaško odlikovanje Jugoslovana

Beograd, 26. maja. AA. Predsednik češkoslovaške republike dr. Tomaž Masaryk je odlikoval z redom Belega leva III. stopnje Frana Pavliča, višjega svetnika finančnega ministrstva in komisarja finančnega ministrstva pri upravi državnih monopolov.

Briand ostane zunanji minister

Pariz, 26. maja. d. Briand je binkoštno praznike prebil na svojem posestvu Cocherelle. Nocoj se je vrnil v Pariz, kjer se bo jutri pod predsedstvom predsednika republike vršila odločilna seja ministrstva sveta, ki naj prinese končno jasnost o Briandovem odstopu. »Echo de Paris«, ki je včeraj pisal, da se je Briand končno javno odločil vztrajati pri svoji demisiji, poroča danes, da bo Briand vendarle obdržal svoje mesto. Tako Doumergue, dosedanjí predsednik francoske republike, kot njegov naslednik Doumer sta z vso energijo vplivala nanj, da prekliče svoj odstop.

Španski primas pri papežu

Rim, 26. maja. AA. Španski primas kardinal Segura je prispel v Rim ter bil sprejet od papeža v privatni avdienci. Kakor poročajo, je kardinal Segura dal papežu ob tej priliki obširno poročilo o položaju v Španiji. V toku prihodnjih dni prispe več španskih škofov v Rim.

Mahinacije bivšega nemškega prestolonaslednika

Pariz, 26. maja. AA. Poročajo, da je bivši nemški prestolonaslednik posetil svojega očeta cesarja Viljema v Doornu in ga vprašal, ali bi smel sprejeti kandidaturu za predsednika nemške države. Nameravajo ga kandidirati prihodnje leto naredni socialisti. Politični krogi menijo, da je ta vest malo verjetna, in poudarjajo, da je dopisniku »Daily Herald« pred kratkim prestolonaslednik izjavil, da nima z narodnimi socialisti nikakih zvez.

Novi boji v Indiji

Bombaj, 26. maja. AA. Vlada je odposlala v Birmo 4 bataljone vojaštva, da ojačilo tamošnje bojne sile, ki se bore proti upornikom.

Nevarnost splošne stavke na japonskih železnica

Tokio, 26. maja. AA. Ker je vlada sklenila znižati vsem državnim uslužbencem plače za 25%, so železničarji zagrozili s splošno stavko. Vlada je odredila vse potrebno, da se v primeru stavke vzdrži železniški promet.

Sklepi mednarodne žitne konference

Ustanovitev mednarodnega žitnega urada v Londonu - Izjava delegacij držav srednje Evrope - Enotna žitna politika ni še izvedljiva

London, 26. maja. r. Spričo izredne važnosti letošnjega zasedanja sveta Društva narodov in evropske komisije v Ženevi je bila skoro popolnoma potisnjena v ozadje važna mednarodna konferenca o žitu. Vendar pa so bila vprašanja na tej konferenci velikega gospodarskega pomena, kajti šlo je za to, da se določi na podlagi vsestranskega sporazuma nekaka »svetovna žitna politika«.

Uspehi, ki so se dosegli v teku posvetovanj, katerih so se udeleževali zastopniki Evrope in Amerike, sicer ne odgovarjajo upom, ki so se stavili v konferenco, toda nekaj je bilo vendar storjeno, dasi je to bolj le formalnega značaja.

Med sklepi mednarodni žitne konference je treba omeniti vsaj onega, ki se nanaša na ustanovitev mednarodnega žitnega urada v Londonu. Naloga tega urada bo, da bo zbiral podatke o pridelovanju in zalogah žita po vseh izvoznih državah ter daljal vse potrebne informacije glede vpra-

šanj, ki se nanašajo na žito. Nadaljna naloga omenjenega urada bo, da prouči način, kako bi se dala po posameznih državah znižati produkcija žita na eni strani, na drugi strani pa povečati njegov konsum.

Zastopniki Jugoslavije, Romunije, Poljske, Madjarske in Bolgarije so izdali poseben komuniké, v katerem naglašajo, da sicer ni še mogoča skupna akcija za uvedbo enotne »žitne politike«, da pa so na drugi strani prepričani o potrebi odbora, ki naj se peča z izvozom žita iz posameznih držav.

Ustanovitev mednarodnega žitnega odbora je bila enoglasno sklenjena. Sedež tega odbora bo London, a sklical ga bo predsednik žitne konference. Predsedništvo konference je ob zaključku izdalo komuniké, v katerem je rečeno, da so brez vsake podlage vse vesti o tem, da bi bila delala sovjetska delegacija kakršnekoli težkoče na konferenci. Ta delegacija je namreč kazala

— pravi komuniké — najboljšo voljo za sodelovanje prav kakor vse druge delegacije.

Sovjetska delegacija pa ni sopolpisala izjave držav gori omenjenih držav srednje Evrope, kot se je bilo razneslo v nepoučenih krogih. Nepotrjene so dalje tudi vesti, da bi se bila vršila v Londonu posebna regionalna pogajanja med državami srednje Evrope in sovjetsko Rusijo. Po teh govoricah bi se bil celo dosegel nekak sporazum glede kontingentiranja produkcije žita v Rusiji in srednji Evropi.

S temi govoricami se spravlja v zvezo izjava argentinskega poslanika v Parizu, ki je bil predsednik argentinske delegacije na londonski konferenci in ki je pred svojim odhodom iz Londona energično izjavil, da je sicer njegova vlada vedno pripravljena na mednarodno sodelovanje glede žitnega vprašanja, da pa ne bo nikdar pristala na rešitve, ki »bi odgovarjale interesom le nekaterih držav«.

Zaključek kongresa Lige za društvo narodov

Cela vrsta važnih resolucij - Prihodnji kongres se bo vršil v Parizu - Obletnica Kellogg-Briandovega pakta nacionalen praznik

Budimpešta, 26. maja. AA. Včeraj dopoldne in popoldne so zasedali odbori kongresa Lige za Društvo narodov.

Pravni odbor, ki mu je predsednik Holandec Limburg, se bavi s tolmačenjem čl. 18 pakta Društva narodov. Odbor za mandate je sprejel resolucijo, ki bo predložena vladam, katere so zastopane v Društvu narodov. Dalje je prišla v pretres resolucija o pobijanju lažnih ali tendenčnih vesti, ki bi utegnile ogroziti mir med narodi. Takisto so razpravljali o resoluciji o trgovini z mamilami, zlasti z opijem, dalje o narodnosti poročene žene, o konvenciji za pobijanje nelegalne konkurence, o političnih zločinih, o mednarodnem statutu glede političnih zločincih, o mednarodnem statutu

glede političnih zločincev, o osebah, ki so obsojene zaradi deliktov po civilnem pravu, o vohunstvu in drugih nedeljih.

Ukrajinska zveza je zaprosila, naj se odpošlje mednarodna komisija, ki bi proučila razmere Ukrajincev v sovjetski Rusiji.

Odbor za prosvetno vzgojo se je posebno bavil z vprašanjem filmov, dalje z vprašanjem nevarnosti sedanjega razsipanja bogastva itd.

Odbor za notranja vprašanja je sklenil, da bo prihodnje zasedanje kongresa v Parizu in da se obletnica Kellogg-Briandovega pakta, to je 7. avgust, proglasi za narodni praznik.

V odboru za evropsko sodelovanje pod

predsedstvom poljskega delegata Stromskega je prišla v razpravo resolucija o potrebi razorožitve, ki jo je predložil poseben pododbor. Pri tej priliki je belgijski delegat Rolin predložil poročilo, ki zahteva, da se to vprašanje uredi z mednarodnim zakonodajstvom. Razvila se je živa diskusija, ki so se je udeležili govorniki raznih držav. Posebno sta zanimala govora grofa Apponyja in nemškega delegata barona Reinbadna. Nemški predlog je bil odbit, ker je zoper njega protestiral francoski delegat. Predsednik je pomiril obe stranki, nakar je predloženo resolucijo pododbor soglasno sprejel, le grof Appony se je odtegnil glasovanju.

Odstranitev nesoglasij v avstrijski vladi

Najkočljivejše težkoče so v glavnem premagane

Dunaj, 26. maja. d. Danes so se nekako približale odločitvi politične in finančne težave vlade dr. Enderja, ki so jih povzročila nesoglasja v sami vladi in v vladni koaliciji, dalje primanjkljaj v državnem gospodarstvu in slednjič najnovejša težka kriza avstrijskega kreditnega zavoda.

Vlada je sklenila za prihodnje dni delovni program, kateremu je na čelu zakonski načrt o davku na plače državnih in privatnih uslužbencev. Ta davek bo znašal kvečjemu 4%, pri čemer pa se bo najnižjim kategorijam kolikor mogoče prizanašalo. V ospredju je tudi program znižanja plač državnih uradnikov. To znižanje bo znašalo pri mnogih vrstah uslužbencev okrog 5%. Na dnevni red pride tudi nova novela o podporah za brezposelne. Ta predlog temelji v glavnem na predlogu za varčevanje, ki ga je sestavil še odstopivši minister za socialno politiko dr. Resch. Drugi načrti, zlasti načrt znižanja vseh postranskih prejemkov državnih uslužbencev, so bili za kratek čas odloženi. Prav tako so bili odloženi razni načrti o novih monopolih, o davku na sancee in o zvišanju carine na kavo in čaj. Ta odložitve pa ne bo dolgotrajna. Trije že omenjeni predlogi, o katerih se je dosegel sporazum, bodo še ta teden predloženi narodnemu svetu. S tem novim sporazumom v okrilju vlade, ki ga bodo jutri ali pojutrišnjem tudi koalicijske stranke odobrile, so postale za zdaj brezpredmetne vse govorice o akutni krizi vlade Ender-Schober.

»Die Wiener Allgemeine Zeitung« javlja, da so se nekatere močne inozemske finančne skupine (neka angleška, neka francoska in neka holandska skupina) zadnje dni izrekle pripravljene, da prevzamejo paket delnic Kreditnega zavoda, ki jih ima v rokah avstrijska vlada. Ti reflektanti pa

pri tem niti ne skrivajo, kakor tudi omenjeni list, da hočejo s tem načrtom utrditi svojo politično pozicijo v Avstriji. Ta ponudba je seveda tako avstrijski vladi kot Kreditnemu zavodu zelo dobrodošla.

Drugi listi pa poročajo, da so vse obveznosti Kreditnega zavoda za prihodnji ultimo že zagotovljene. Borza je bila danes nekoliko šibkejša, vendar pa ni reagirala na mnoga vznemirljiva poročila. Tudi valute so poskočile samo za nekaj točk.

Volilna borba v Romuniji

Bukarešta, 26. maja. n. Volilna borba je v polnem razvoju. Ministrski predsednik prof. Jorga je za binkošti potoval po Bukovini in Moldaviji. V Kišinevu in Černovicah je nastopil na dveh velikih zborovanjih in je med drugim dejal, da bo vlada sodila vse one, ki so hoteli zgraditi svojo lastno bodočnost na ledjih na roda. Program Albe Julie ni mogoč. Finančni minister Argetianu je na nekem zborovanju izjavil, da bo skušala vlada dobiti v inozemstvu večje posojilo.

Dr. Lipu, ki je pristaš vlade, je na svojih zborovanjih v stari kraljevini izrazil nado, da je Romunija na najboljši poti k diktaturi. Nacionalno-kmetijska stranka, ki nastopa z največjo verno v Transilvaniji, je izdala geslo »Transilvania Transilvancem«.

Krvav spopad med komunisti in policijo na Češkoslovaškem

Praga, 26. maja. AA. ČTK poroča iz Bratislave: Včeraj je prišlo v mestu Košutin do spopada med skupino komunistov in policijo. Komunisti so šli na svojo skupščino, ki pa je bila prepovedana, in napadli stražnike, ki so jim hoteli razgnati skupščino. Stražniki so v samoobrambi rabili orožje. Pri tem so našli smrt trije komunisti, pet jih je nevarno ranjenih, nekaj pa lahko ranjenih. Pet stražnikov je ranjenih od kamenja, eden pa z nožem. Policija je več komunistov prišla.

Vesti o odstopu kardinala Pacellija

Rim, 26. maja. n. V Vatikanskih krogih se uporno širi vest, da bo sedanji vatikanski državni tajnik kardinal Pacelli zapustil svoje mesto. On sam je baje že prosil papeža, naj ga razreši dolžnosti. Pravi, da bo njegov naslednik kardinal Pizzardo, ki ga že sedaj nadomešča. Kardinal Pacelli bo bržkone dobil kakšno prazno mesto.

Pred razpustom madjarskega parlamenta

Budimpešta, 26. maja. n. »Magyar Ország« poroča, da pričakujejo vladni krogi, da bo vlada 3. junija razpustila parlament. Ministrski predsednik ima baje dekret za to že v rokah. Pred svojim razpustom bo parlament glasoval le še o zakonu o ustanavljanju zbornice in o načrtu za ratifikacijo trgovinskih pogodb med Madjarsko in Italijo ter med Madjarsko in Češkoslovaško. Zadnja pogodba pa še ni sklenjena. V petek bodo na skupni seji zgornje in spodnje zbornice volili novega čuvarja madjarske krone.

Cepnav volitve še niso bile razpisane, se je volilna borba že pričela in za binkošti je bilo po vsej državi na stotine zborovanj. Tudi vsi ministri so bili na agitacijskih potovanjih.

Položaj spomladanske setve v Rusiji

Moskva, 26. maja. AA. Uradno poročajo, da spomladanska setev zelo ugodno napreduje. Do 20. maja so posejali 140 milijonov akrov ozemlja, kakor je bilo predvideno v petletnem načrtu. Od te površine so posejali 94 milijonov akrov kolektivna gospodarstva, 13 milijonov sovjetski poljedelci in 33 milijonov ostali kmetje.

Po desetih letih obsojena Jugoslovana iz Italije

Pula, 26. maja. n. Tukajšnje sodišče je obsodilo Franca Brenčelja in Ivana Stanića, ki sta 15. maja 1921. — torej pred 10 leti — napadla fašista profesorja Valentija in ga pretepla, na 15 oz. 19 let težkega zapora. Oba obsojenca sta v inozemstvu.

Po naši krivdi

Večkrat se slišijo pritožbe, kako imajo v nekaterih podjetjih tuji najlepša mesta, dočim se naši ljudje prerijejo le s težavo do najzadnejših in najslabših. Navadno sledi vsaki takšni ugotovitvi poziv na Beograd, da napravi red in da s svojo politično močjo odvzame tuju službo in jo dodeli domačinu. Ta poziv Beogradu pa je le v neznatni meri upravičen, ker vlada ne more tako globoko posegati v vodstvo posameznih podjetij. Kar more vlada storiti, je samo to, da zaščiti svoje državljane in to je naša vlada z raznimi predpisi glede bivanja tujcev v državi tudi že storila v izdatni meri.

Kakor v mnogih drugih stvarih, tako je tudi v tem vprašanju rešitev le v samopomoči. Ne seveda v samopomoči, ki se zateka k nasilju in se spozablja celo do protipostavnosti, temveč le v samopomoči, ki pomeni resno in živo podrobno nacionalno delo. Baš tega dela pa je vedno manj in manj, ker se je nas oprijelo neko lahko-mišljeno naziranje, ko da je nacionalno delo v nacionalni državi sploh odveč. Vse naj kratkoma opravi država sama, državljani pa naj bi imeli le to prijetno dolžnost, da bi tu in tam po mili volji malo pozabljali in pri vsaki priliki ngotovili, kako bi oni vse bolje opravili.

Ljudje, ki se udajajo temu lahko-mišljenju nazirajo, čisto pozabljajo, da je država samo vsota vseh njenih državljanov, ki je v državljanih. Če so ti brezbržni v nacionalnem pogledu, tudi država na more dobro vršiti svoje nacionalne naloge, ker prejema vsako vzpodbudo iz ljudstva, ki je steber in sila države. Če se zato v nacionalnem pogledu ne vrši v državi vse prav, potem ni tega kriva država kot takšna, temveč mi vsi, ki tvorimo in oblikujemo državo.

Zato je vedno bilo tako, da je država procvitala in živela krepko življenje, če je vladal v njenih državljanih krepak nacionalni duh, da pa je nasprotno nazadovala in propadala, če so njeni državljani bili nacionalno brezbržni in lahko-mišljeni.

In zato je samo naša krivda, če so lastniki tujih podjetij do nas tako malo obzirni, da nastavljajo na vodilna mesta tuje ljudi. Če smo odkritosrčni, potem moramo priznati, da se niti čuditi ne smemo, če so tako malo obzirni. Kje pa jim vendar dajemo prilike, da bi videli v nas resno nacionalno voljo, kdaj pa morejo videti naš nacionalni ponos, da odločno branimo vsako svojo nacionalno pravico. Pol stoletja more živeti med nami tujec in še se ne nauči niti ene besede našega jezika, vseeno prav dobro živi, ker vsi naši ljudje govore z njim v njegovem jeziku. Koliko naših trgovcev in podjetnikov je, ki tu daj s tujim dobaviteljem, ne kupcem, dopisujejo izključno le v tujem jeziku. Povsodi smo mi sami, ki ne spoštujemo lastnega jezika, zakaj bi pa nas tujec bolj spoštoval, kakor se spoštujemo sami!

Ni dolgo še tega, ko so naši listi objavljali pozive, da je izhod iz gospodarske krize tudi v tem, da vsakdo kupuje predvsem domače blago. Kaj pa je bil učinek vseh teh člankov? — Da je ostalo vse pri starem. Še slabše! Prejeli smo vrsto dopisov od naših domačih podjetij, ki se nam bridko pritožujejo, da celo nekatera naša avtonoma telesa raje naročujejo v tujini blago, ko pa pri domačem trgovcu, ki plača je vse avtonomne doklade. Če pa delajo tako javni zastopi, ki so obvezani, da v vsakem pogledu izpolnjujejo svojo nacionalno dolžnost, ali se je potem čuditi, če jo zanemarjajo zasebniki.

In bodimo čisto odkritosrčni! Ali ni tudi vse polno naših ljudi, ki ne prepičani o nadvrednosti tujca, ki venomer govore in ponavljajo, da je dobro samo to, kar pride iz tujine, slabo pa vse, kar je domače. Ali ni dosti naših ljudi, ki raje vidijo v podjetju tujca ko domačega človeka, ker se ne niso mogli otresti stare hilapevske tradicije. Pa če nastavijo na vse zadnje domačina, ali mu dajo isto plačo, kakor so jo dali tujcu?

Ti snih in sličnih resnic bi mogli navesti še celo vrsto, a vse dokazujejo le eno, da je le naša krivda, če ponekod odjedajo tuji domačinom najlepša mesta. Če bi imeli več nacionalnega ponosa, če bi poznali intenzivno nacionalno delo, da bi znali paziti na to, da so povsodi nastavljeni naši ljudje, potem bi tudi tuja podjetja spoznala, da smejo imeti v svojih podjetjih res le neobhodno potrebne tuje strokovnjake, ker bi jim drugače ljudska mejevalja presilno škodovala. Kaj pa mi storimo, da bi tuji podjetniki prišli do tega prepričanja? — Nič in še enkrat nič!

Dr. Marinković o uspehih ženevskega zasedanja

Izjava našega zunanjega ministra novinarjem ob povratku iz Ženeve

Beograd, 26. maja. I. Danes dopoldne se je zunanji minister dr. Vojislav Marinković vrnil iz majskega zasedanja Sveta Društva narodov v Beograd. V spremstvu dr. Marinkovića so bili jugoslovanski poslanik v Bernu dr. Milojević, ministrov pomočnik Fotić in šef kabineta Kovačević. Na postajo so ministra sprejeli uradniki zunanjega ministrstva in več časnikarjev. Dr. Marinković je še pred dohodom v Beograd v vlaku dal novinarjem izjavo o mednarodnem položaju po majskega zasedanja Sveta DN. Dejal je, da je bil glavni predmet, o katerem se je morala voditi na majskega sestanku DN razprava, vprašanje avstrijsko-nemške carinske zveze. To vprašanje se je rešilo tako, kakor se je edino moglo rešiti, čim je bilo sproženo pravno vprašanje: ali ima Avstrija sploh pravico sklepati take konvencije? Stvar je bila poslana haaškemu sodišču, da izreče svoje mnenje. Seveda bo moralo mnenje, ki ga da to sodišče, biti odločilno za obe stranki. Ali bo še potem kaka razprava o tem vpra-

šanju, to bo zaviselo ne samo od tega, kakšno mnenje bo podalo haaško sodišče, temveč tudi od splošnega razvoja razmer. Vsekakor se je pridobilo na času in to daje možnost za diplomatske akcije, ki bi mogle spremeniti ves razvoj tega vprašanja.

Na sestanku komisije za proučevanje evropske zveze so bili sprejeti nekateri načelni sklepi, ki utegnejo biti velike važnosti. Če se ugotovi z delom komisij, ki so bile določene, da te sklepe podrobneje izdelajo, da so sklepi praktično mogoči, in če se proti pričakovanju ne naleti v teh komisijah zopet na načelne razlike, ki bi jih komisije same ne že končnoveljavno izravnale in ki bi bile ovira vsakemu konstruktivnemu poslu glede skupnega sodelovanja evropskih narodov in odstranjevanja vzrokov gospodarske krize, potem je bil uspeh prvega in drugega sestanka zelo velik. Šele čas mora pokazati, ali nastane iz tega kaj končnoveljavnega.

Veliki pomen novega voznega reda na naših železnicah

Beograd, 26. maja. AA. 15. maja t. j. je na naših železnicah uveden nov vozni red. V noči od 14. na 15. maja je bil izvršen prehod iz starega v novi vozni red brez najmanjše ovire ali motnje. Predvideni promet v dobi 1931/1932 po novem voznem redu od 15. maja 1931 do 22. maja 1932 je izdelan na osnovi sklepov mednarodnih konferenc in sklepov meddirekcijskih konferenc ter na zahtevo po-edinih ustanov, korporacij in gospodarskih krogov na podlagi opazovanj in toku veljave voznih redov 1930/1931. V kolikor vsebuje vozni red mednarodni promet, je bilo za njegovo ureditev šest raznih mednarodnih konferenc, in sicer dve v Kodanju ter po ena v Curihi, Amsterdamu, Parizu in Münchenu. V Kodanju je bil določen vozni red za direktne vlake, direktne vagonne ter simplan-orient-ekspres. SOE je bilo dovoljeno povečanje hitrosti preko našega teritorija, tako da je po novem redu potovanje za eno uro krajše. Isto je bilo doseženo na bolgarskih železnicah, tako da je bil vozni red SOE skrajšan za 2 uri in da prihaja mesto bo 14. po novem voznem redu v Carigrad že ob 12. opoldne. Isti velja za obratni pravci. Poleg spremembe voznega reda SOE je razpravljala konferenca v Kodanju o modifikacijah v mednarodnem prometu preko teritorija naše kraljevine. Uveden je sezonski vlak Lvo-Sušak, tako da ima v Lovu zvezo z Varšavo. Ustanovljen je bil tudi brzovlak Praga-Trsat-Sušak preko Madjarske z zvezo s Poljsko in Nemčijo. Dalje je povečana hitrost vlakov Solun-Beograd. Istočasno so bile določene neke spremembe voznih redov s sosednimi državami. Na konferenci v Curihi so razpravljali o progi Svica-Adelberg-Wien ekspres (SAWE), ki je podaljšek proge Callais-Pariz-Dunaj do Budimpešte, kjer ima zvezo z Beogradom in OSE. Proga Schwarzhach-Dunaj in Zagreb-München sta s tem v zvezi. Pri tem so bili prizadeti interesi OSE, ter je zato konferenca v Parizu razpravljala o vprašanju, ali se dopusti vlakom SAWE priključitev spalnih voz v Beograd in Atene. Kajti na podlagi konvencije z OSE z leta 1919 je bil promet s spalnimi vozovi dovoljen le OSE.

Prišlo pa je do sporazuma na konferenci v Parizu na ta način, da se je dovolila trikrat tedensko vlakom SAWE priključitev spalnih voz pod pogojem, da se poviša brzina vlakov OSE, tako da bodo hitrejši od vseh ostalih vlakov. Ta konvencija stopi v veljavo 22. maja

1932., tako da bo OSE mesto ob 10.10 prišel v Beograd že ob 8., iz Carigrada pa mesto ob 20.20 ob 8.09. OSE med Beogradom in Zagrebom b ovozil na progi Zagreb-Dudo Selo-Novska, ker je ta proga za 12 km krajša od dose-danje ter se poleg tega pridobi na času zaradi obračanja v Zagrebu. Atenski del proge S6E pa bo šel preko Beograda-Kraljeva-Kosovske Mitrovice v Solun, s čimer se prihrani obračanje v Skoplju. Posebno važnost so pripisovali zvezi z Bukarešto. Ko bo izdelan most čez Dolenji Dunav, bo vozil SOE čez Krajovo, s čimer bo skrajšana pot za 3 do 4 ure. Vse te zveze kažejo največji pomen Beograda, ker vozi preko Beograda najdaljša evropska proga in se tu cepi na druge evropske proge. Najvažnejše proge so: London-Pariz-Zagreb-Beograd, Berlin-Praga-Beograd, Beograd-Bukarešta, Beograd-Sofija-Stambul-Bagdad in Beograd-Kraljevo-Skopje-Atene.

V Amsterdamu je mednarodna železniška konferenca razpravljala o mednarodnem tranzitnem prometu. Na naših progah bodo vozili pospešeni tovorni vlaki, ki ne bodo stali na malih postajah. S tem je skrajšana vožnja tovornih vlakov iz Caribroda do Jesenice za 12 ur. Na ta način bo šlo preko naše države veliko več mednarodnega prometa. Uvedeni bodo tudi posebni sezonski vlaki za hitro pokvarljivo blago (sadje, jajca), ki bodo imeli najhitrejšo zvezo s tržišči na zapadu. Konferenca v Münchenu je bila dopolnilno konference v Amsterdamu. Na tej konferenci so bile definitivno določene ure mednarodnih vlakov in urejen skupni vozni red za evropske brzovlake, ki so važni za mednarodni promet.

Kar se tiče našega notranjega prometa je bilo upoštevano vse potrebno na podlagi opazovanj v toku prošlega leta. Posebna pozornost je bila posvečena razvoju turizma v državi. Uvedeni so po potrebi izletniški vlaki. Vsem potrebam je bila posvečena največja pozornost, vendar se niso mogle upoštevati v voznem redu vse zahteve. V toku leta bodo radi tega gotovo nastale neke izpremembe na podlagi upravičenih potreb, pri čemer se bo vodil račun o fiskalnih interesih železnice. Kakor se iz tega vidi je čisto potrebno menjati vozni red. Doseženo je bilo zboljšanje za uvedbo vlakov na novih progah, s čimer se razdalje skrajšajo po času. Pri tem so vpoštevane vse želje, v kolikor to dopuščajo proge ter dela, ki se vrše radi renoviranja prog.

Velike letalske svečanosti v Zagrebu

Okoli 40.000 gledalcev je prisostvovalo avijatičnemu mitingu na aerodromu v Borongaju, katerega so se poleg naših avijatičarjev udeležili tudi Poljaki, Čehi, Nemci, Angleži in Francozi

Za blinosti je dobil Zagreb svečano lice. Vlak-ki so pripeljali iz vseh krajev države na tisoče oseb, da prisostvovali velikemu avijatičnemu mitingu na vojaškem aerodromu v Borongaju pri Zagrebu. Nepregledne množice ljudi so napolnile velikanski prostor in doživale pravi triumf naše vojne avijacije.

Krst treh novih aeroplanov.

V nedeljo dopoldne in že v zgodnjih jutranjih urah je bilo na aerodromu v Borongaju živahno vrvenje. Več tisoč gledalcev je prisostvovalo svečanemu krstu treh novih letal zagrebškega Aerokluba. Poleg funkcionarjev aerokluba so bili navzoči zastopniki raznih oblasti, med drugimi komandant 4. armije general Marić, komandant divizije general Ječmenić, zastopnik NJ. kr. Visokosti princa Pavla podban dr. Hadži, predsednik stola sedmorice dr. Čimčić in drugi. Krstne svečanosti je opravil nadškof dr. Ante Bauer.

Nova letala so bila nameščena pod častno tribino in sicer letala »Plzen«, »Zagreb« in »Beli orek«. Predsednik aerokluba Sessler je nagovoril predstavnike oblasti in pozdravil zastopnike Češkoslovaške, Poljske, Francije, Anglije, Nemčije in Avstrije. Krst so izvršile soproga bana Savske banovine ga. Perović, dalje soproga komandanta armije ga. Marić ter soproga predsednika

Zato pa se tudi nič ne izpremeni in zato morajo naši ljudje ostati na zadnjih mestih. In tako bo ostalo, dokler se ne lotimo resnega nacionalnega dela, zabavljanje in zdihoavanje na vržemo med staro šaro, kjer jima je edino pravo mesto.

aerokluba ga. Sessler. Nato so se vršili poizkusni leti ter so vodili letala znani naši najboljši piloti: kapetan Cenčić, kapetan Gradšnik in Janković. Svečani del krsta je bil s tem zaključen.

Prihod tujih letal.

Na sporedu letalskega mitinga je bila tudi mednarodna tekma, na katero so poslali svoje zastopnike aeroklubi Češkoslovaške, Poljske, Francije, Anglije, Avstrije in Nemčije. Nekatera letala so dospela že tekom preteklega tedna, dočim so prispeli Poljaki, Angleži in Francozi v nedeljo dopoldne. Angleško ekipo je vodila z a-na slavna avijatičarka miss Spooner.

Krasna parada naših vojnih letal.

Višek letalskega mitinga je bil prvi dan, ko so sodelovala letala naše vojske. Nepozabno bo ostalo vsakemu udeležencu veličastno manevriranje naših vojnih letal, katera so vodili naši najboljši vojaški piloti. Na vzhodni strani aerodroma je nudila krasno sliko vrsta 65 letal, pripravljenih za razne točke. Celokupno prireditev je vodil komandant 4. avijatičnega polka major Schwarz. Produkcije so vzbudile pri gledalcih viharje odobravanja in pritrdjevanja in to povsem zaslužno. Naši vojni piloti so se pokazali dorusli najboljšim in najznamenitejšim tujim zračnim akrobatom in jim je ob koncu čestital sam komandant armije.

Bojna eskadrila 10 letal pod vodstvom kapetana Uzelaca, je izvršila v zraku defile s tako preciznostjo in sigurnostjo, da so gledalci kar strmeli.

Sledila je nato akrobatska produkcija, katero so izvajali naši najboljši piloti: kapetan Burkuš ter poročnik Mjsević in Grahovac. Največje

odobranje je žela lovska eskadrila treh letal tip Avia. Kapetan Šintić, poročnik Bajdak in Lukanović so izvajali tako smele akrobacije, da je navzočim zastajal dih. Višek prireditve je bil nastop bambarderske eskadrile, katero so napadle lovske eskdrile. Zopet so se pokazali naši vojni piloti kot prvovrstni mojstri in akrobati zraka.

Sledilo je nato spuščanje padobranov ter pobiranje poročil s tal letom. Ta točka je bila izredno nevarna, vendar so jo izvedli naši piloti hvalevredno.

Prireditve je zaključila točka: bombardiranje določenega prostora. Na aerodromu je bil označen velik krog, v katerega so morali letalci z višine 1000 m spuščati bombe. Vseh 10 vrženih bomb je padlo v krog.

Mednarodni meeting.

V ponedeljek se je vršil mednarodni letalski meeting, katerega se je udeležilo 20 letal iz Anglije, Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije, Jugoslavije so zastopali piloti Stanisavljević, Col-nar, Egger, Kurček ter kapetana Činčić in Gra-dišnik. Letala so imela nalogo, pristati na točno odrejenem mestu. Za tem se je vršila hitrost-na tekma na progi 73 km ter h koncu tekma v akrobaciji.

Rezultati še niso točno izračunani ter jih bomo objavili jutri.

Zveza rudarskih in topilniških podjetij Jugoslavije

Beograd, 26. maja. I. Danes dopoldne se je vršil ustanovni občni zbor Zveze rudarskih in topilniških podjetij Jugoslavije. Zbor je otvoril predsednik Dragaš Matejić, ki je pozdravil od-pisalane in predlagal, da se pošlje vdanosna brzojavka NJ. Vel. kralju in pozdravni brzojav-ki predsedniku vlade generalu Živkoviću in mi-nistru za gozde in rudnike inž. Serneću. Nalo je imel zelo izčrpen govor načelnik minist-rstva za rudnike Turina, ki je pozdravil ustan-o-vitev zveze in orisal njen pomen za pospeševan-je našega rudarstva. Za njim je govoril pred-sednik Matejić, ki je opisal cilje nove zveze. Na-to je imel obširno poročilo o našem rudarstvu Dragan Miličević, ki je govoril o položaju ru-darstva v narodnem gospodarstvu. Na koncu je zbor sprejel tole resolucijo:

1. Ustanovni občni zbor Zveze rudarskih in topilniških podjetij kraljevine Jugoslavije pozdravlja prizadevanje kraljevske vlade za uredi-tev in konsolidacijo političnih in gospodarskih razmer v duhu manifesta od 6. januarja.

2. Zveza pozdravlja iniciativno delo ministra za gozde in rudnike prof. inž. Dušana Serneća pri ustvarjanju enotnega rudarskega zakonodaj-stva in prosi, da se pravilniki, ki bodo potrebni za izvoz teh zakonov, sestavijo s sodelovanjem zastopnikov zveze. Zveza priporoča na osnovi najnovejših naukov in izkušenj v naprednih rudarskih državah gospodarsko koncentracijo vse domače topilniške industrije v obliki sin-dikaliziranja.

3. V ta namen bo zveza svojim članom dala konkretne vzpodbude.

4. Zveza prosi ministra za gozde in rudnike, naj prouči ukrepe za pobijanje uvoza tujega premoga s pomočjo železniških in brodarskih tarif, banovinskih trošarin in s priznavanjem ugodnosti domači premogovni industriji na do-maćih tržiščih, kakor tudi ob izvozu v inozem-stvo.

5. Zveza apelira na kraljevsko vladu, naj za-radi zaštite naših začetniških rudarskih in to-pilniških podjetij pri sklepanju trgovinskih po-godb v nobenem slučaju in za nobeno kompen-zacijo ne odstopa od najnižje carinske zaštite, kakor jo nudi veljavna carinska tarifa.

6. Zveza prosi prometno ministrstvo, naj z dovoljevanjem ugodnostnih prevoznih postavk, posebno za obmejne kraje, omogoči neuspešno tekmovalanje domačega premoga z inozemskim.

7. Zveza zahteva, naj se v najkrajšem času ukine prispevek za pokrajinski pokojninski sklad, ki ga morajo brez razloga in celo za ne-rudarske potrebe plačevati premogovni rudniki v Dravski banovini.

8. Zveza prosi kraljevsko vladu, naj izda vsem državljan in samoupravnim ustanovam ukaz, da uporabljajo za vse svrhe, kjer ni ne-obhodno potreben tuji premog, samo domači premog. Zveza prosi kraljevsko vladu, da da-janje podpor našim paroplovnim podjetjem ve-že na obvezno porabo domačega premoga vsaj za obalsko plovo. Dalje naj pri splošnih po-gojih za javne nabave s posebno klavzulo obve-že domače dobavitelje, ki izdelujejo blago v na-ši državi, da so dolžni v svojih podjetjih ra-biti samo domače kurivo. Zveza razen tega za-hteva, da se za naprave in instalacije, ki niso prirejene za uporabo domačega premoga, ukine oprostitev od carine in da se zanje pri uvozu premoga povečajo carine. Zveza prosi kraljevsko vladu, naj čim prej osnuje zavod za domače kurivo, ki naj bi bil vrhovni razodnik za vsa vprašanja topilniškega gospodarstva.

9. Zveza zahteva, naj se napravi enotna načrt za sistematično elektrifikacijo naše države, in sicer v prvi vrsti na bazi velikih central pri samih rudnikih. Pozove naj vsa pristojna mi-nistrstva, naj o priliki razpravljanja vprašanj o elektrifikaciji pritegnejo vedno tudi zastopnike te zveze.

10. Zveza bo podpirala posebno izvoz naših rudarskih proizvodov.

11. Zveza izjavlja svečano, da je ona kot enotna in popolnoma slantovska organizacija edina legitimirana pri vseh teh vprašanjih za-stopati interese jugoslovanskega rudarstva in topilništva.

12. Zveza se s svojim upravnim odborom, s predsedstvom in tajništvom stavlja državnim in samoupravnim oblastvom, posebno pa mi-nistrstvom za gozde in rudnike, za finance in za promet na razpolago v vseh vprašanjih na-šega rudarstva.

Občni zbor je resolucijo soglasno sprejel. Na koncu je bila še izvoljena zvezna uprava.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 26. maja. (d.). Lepo vreme bo trajalo naprej, mogoče pa je, da ga prekinejo nevihte

Občni zbor Društva »Trgovska akademija« v Ljubljani

V petek 22. t. m. se je vršil redni občni zbor Društva »Trgovska akademija« v Ljubljani, ki se je v glavnem pečal z vprašanjem zgradbe poslopija za Drž. trgovsko akademijo. Zboru je predsedoval njegov agilni predsednik g. Ivan Jelačin, predsednik Zbornice TOI. Uvodoma se je spominjal preminulih članov g. Petra Štepiča, Draga Schwaba in Medveda. Nato je na njegov predlog sklenil, da se pošljejo zahvalne brzojavke ministrskemu predsedniku generalu Zivkoviču in ministru trgovine in industrije Juraju Demetroviču za njuno naklonjenost, ki sta jo pokazala društvu pri rešitvi vprašanja gradbenega posojila za šolsko poslopje Trgovske akademije.

Iz poročila o delovanju društva in o stanju gradbene akcije posnamemo, da se je društvenemu predsedniku končno vendarle posrečilo dovesti gradbeno akcijo do srečnega zaključka s tem, da je vlada ustregla prošnji društva in da je bila vstavljen že v lanskem in sedaj tudi v letošnjem državnem proračunu anuiteta Din 400.000 — za najetje gradbenega posojila Din 4.703.330 — pri Drž. hipotekarni banki. Ministrstvo trgovine in industrije je preko g. bana pozvalo Društvo »Trgovska akademija«, da izdela čimprej končne načrte in proračune ter jih predloži, obenem pa da radi zadolžitve pri Drž. hipotekarni banki prenese lastninsko pravico na svoji gradbeni parceli v last države. Zadnje načelne ovire so s tem odstranjene in premagati bo treba le še nekatere formalnosti, nakar se bo pričelo z gradnjo. Upati je, da se to zgodi še tekom letošnje gradbene sezone.

Na predlog Frana Stupice je občni zbor z velikim odobravanjem izbral predsedniku Ivanu Jelačinu za neumorno in žilavo vodstvo gradbene akcije priznanje in zahvalo.

Pri razpravi o podrobnosti glede gradbe se je ugotovilo, da mestni gradbeni urad namerava delati težkoče glede, višine poslopja

češ da ne odgovarja gradbenim predpisom. V teku debate je prevladovalo prepričanje, da se bodo dale odstraniti tudi te težkoče, ker se je tudi v drugih primerih doseglo golove olajšave in je to pričakovati tudi pri zgradbi Trgovske akademije, ki bo gotovo eno najmodernejših šolskih poslopij v državi in ker se je edino pri predvideni višini moglo dobiti zadosten prostor za Trgovsko akademijo in Dvoraz. Drž. trgovsko šolo, obenem pa vpoštevati veljavni predpisi glede višine učilnic. Gradbene načrte je izdelal brezplačno naš arhitekt g. inž. Vladimir Šubić, ki je bil tudi poverjen, da izdela detaljne načrte in proračune.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar, je razvidno, da ima društvo 994 članov, 9 ustanovnikov, ki so poklonili društvu 25.000 Din in več ter 6 podpornikov s prispevkom Din 2500. Blagajnik centr. ravnatelj g. Hannš Krofta je poročal, da znaša premoženje društva v gotovini Din 560.819-38, vrednost zemljišča, ki se odstopi državi Din 275.000, gradbeni fond Zbornice TOI pa Din 479.789-67, tako da znaša gradbeni fond skupno Din 1.040.609-05. Po poročilu preglednika g. Frana Stupice, na katerega predlog je bil izrečen odbor absolutorij, so se vršile volitve, pri katerih so bili izvoljeni: za predsednika g. Ivan Jelačin, za prvega podpredsednika g. Lilleg, za drugega podpredsednika g. gen. tajnik dr. Fran Windischer, za tajnika dr. Jos. Pretnar, za blagajnika g. centr. ravn. Hannš Krofta, za odbornike gg. Andrej Šarabon, Fran Bonač, Anton Rojina, dr. Ljud. Boehm, Viktor Meden, Jakob Horvat, prof. Franjo Sič, direktor dr. Karol Pirjavec, Stanko Florjančič, inž. Milan Šuklje, za namestnike gg. gen. direktor Rihard Skubec, Jurij Verovšek, gen. direktor Avgust Testi in Avgust Agnola, končno za preglednika računov gg. Fran Stupica in Avgust Skaberne.

Zborovanje članov Narodne strokovne zveze

Trbovlje, 25. maja.

V soboto, 23. t. m. ob 15. uri se je vršilo v dvorani Forte na Vodah člansko zborovanje Narodne strokovne zveze, katerega se je udeležilo okrog 300 članov. Zborovanje je pokazalo popolno solidarnost članstva z vodstvom organizacije. Predsednik g. Koren je uvodoma naglasil, da preživlja delavstvo težke čase, da pa bo moralo v doglednem času prestopiti še težke preiskušnje, kajti delavstvu je odpovedana kolektivna pogodba, ki varuje delavstvu dosedanje socialne pridobitve. Treba se bo boriti za novo kolektivno pogodbo in jasno je, da bo treba silnih naporov, da se ohranijo sedanje meze in ostale dajatve nespremenjene in neokrnjene. Ko je šlo za sklepanje nove pogodbe za dobavo premoga iz trboveljskih rudnikov za državne železnice, smo ukrenili vse na odločilnih mestih v Beogradu, da se je sklenila nova pogodba in nele da so ostale nabave premoga iste kot lani, prometno ministrstvo je množino celo zvišalo. Zato ne dvomimo, da bodo podjetniki pri bližnjih pogajanjih za sklepe nove kolektivne pogodbe to naše prizadevanje tudi vpoštevati. Prišel je čas, ko bodo morale vse rudarske strokovne organizacije stopiti v enotno strokovno fronto, da rešijo to, kar se rešiti da. Narodno strokovna zveza ima kolektivno pogodbo že sestavljeno, zato niti najmanj ne dvomimo, da boste vse naše ukrepe za izboljšanje in ohranitev dosedanjih pridobitev, v celoti odobrili. Stopili bomo v kratkem v stik tudi z ostalimi strokovnimi organizacijami in I. skupino, kajti gre se za bitne interese vsega rudarskega delavstva in v takih primerih se morajo umakniti vsi osebni interesi in načelne razlike realnim dejstvom. — Nobenega dvoma tudi ni, da bo boj za ohranitev dosedanjega meznega in pogodbenega stanja hud in dolg, toda delavstvo naj zaupa svojim voditeljem ter jih moralno podpre z utrditvijo strokovnih organizacij, kajti izid pogajanj bo le takrat za delavstvo ugoden, če

bodo tako rudarji, kakor tudi vse strokovne organizacije strjene okrog enotne narodne strokovne fronte (burno odobravanje).

Nato se je razvila živahna debata glede posmrtniškega fonda, ki ga je ustanovila Narodna strokovna zveza za svoje članstvo. Nekateri člani so izrazili svoje pomisleke proti obveznemu zavarovanju pri tej ustanovi. Ko jim je predsednik pojasnil smisel obveznega zavarovanja, je bil pravilnik soglasno sprejet, tako da stopi že s 15. junijem v veljavo.

Navzoči zastopnik II. skupine g. Vrtačnik je zagotovil, da so voditelji II. skupine pripravljeni v bodoče poročati tudi na zborovanjih Narodne strokovne zveze, ako bodo v pravem času obveščeni o vprašanjih, katera se bodo obravnavala na dolžnem zborovanju. Lepo uspelo zborovanje je bilo nato v najlepši harmoniji zaključeno.

Ustanovitev slovanske delavske internacionale

O binkošti je imela Češkoslovenska obecnica v Pragi svoj kongres, katerega se je udeležila tudi pet članska delegacija narodnega delavskega pokreta iz Jugoslavije. Kot zastopnikaa Narodne strokovne zveze sta iz Ljubljane odpotovala v Prago gg. Rudolf Juvan in dr. Joža Bohinjec; za Jugoslovanske nacionalne radniške sindikate pa gg. Stanković iz Beograda, Dukanović iz Zagreba in Dragić iz Sarajeva. Ti delegati so šli v Prago, da pozdravijo češkoslovaško narodno delavstvo in da se udeležijo konference jugoslovanskih, češkoslovaških in poljskih delegatov narodnega delavstva, na kateri se bo razpravljalo o ustanovitvi enotnega foruma, ki bi predstavljal slovanske delavske vzajemnosti. Vse narodno zavedno delavstvo Jugoslavije je z veseljem pozdravilo ta korak, ki pomeni novo in lepšo bodočnost našega mladega narodnega pokreta. O konferenci bomo poročali po povratku delegacij iz Prage.

Zverinski zločin v Trbovljah

Zloben zakrknjež je umoril z nožem mladega rudarja

Trbovlje, 26. maja.

Sinoči se je zgodil v rudarski naselbini na Posetju zločin, ki je razburil vse prebivalstvo našega revirja. Devetnajstletni krojaški pomočnik Kranje Josip, ki je zaposlen pri tvrdki Šuntajs Anton v Lokah, je vse popoldne s svojimi znanci balinal v gostilni Rotar na Posetju. Okrog 20. ure se je vračal nekoliko vinjen domov k staršem, ki stanujejo v rudarski naselbini Posetlje. Ko je došel pred samsko hišo na Posetlje, je zagledal pred njo 20-letnega samskega rudarja Baša Viktorja, kateremu je surovo zaukazal, naj gre spat. Baš Viktor, ki je bil po izjavi njegovih tovarišev že ves dan nekam žalosten in otočen in ni šel nikamor, izkivalec ni odgovoril niti se mu ni umaknil, na-

kar je Kranje nenadoma vzel dolg nož ter ga Bašu zasadil v levo stran v prsa. Smrtno zadeti Baš je napravil še nekaj korakov proti samski hiši, nakar se je zgrudil ter izdihnil.

Kranje Josip je po umoru mirno ubral svojo pot, ne da bi kazal večja razburjenja, kar je dokaz, da je zločinec izvršil svoje dejanje v hudobiji. Takoj po zločinu je prišla orožniška patrulja, ki je zločinca aretirala. Umorjeni Baš Viktor je bil star 20 let ter pristojen v občino Sv. Lambert, srez Litija. Pri svojih tovariših je bil izredno priljubljen radi svojega mirnega in treznega značaja. Morilec, ki je iz gole hudobije končal življenje mlademu rudarju, pa je zloben in na levi nogi pohabljen zakrknjež.

Oženjen rudar utonil v blatu

Trbovlje, 26. maja.

Tudi rudarska naselbina na Dobrni žaluje. — V vročini včerajšnjega popoldneva je marsikdo iskal hladila v senci ali pa v vodi. Tako se je skušal ohladiti v nekem bajerju 36-letni rudar Glavač Franc. Nesrečnej pa v svoji neprevidnosti ni vedel, da je na dnu bajerja blato in ilovica.

Ko pa je bil sredi bajerja že do pasu v vodi, se je pričel nenadoma pogrezati v blato. Pogrezal se je tako naglo, da so delavci, ki so slišali njegove obupne klice na pomoč, videli le še njegove roke in glavo, ki pa je tudi kmalu izginila pod vodno gladino. Takoj so pričeli z reševanjem, ki pa je bilo jako otežkočeno radi močvirnatosti in blatnega dna. Po velikem naporu se je končno posrečilo nesrečnega dvigniti iz vode in blata, bil pa je že mrtev.

Ponesrečeni zapušta vdovo in 4 neposkrbljene otroke. Naj v miru počiva, težko prizadeti družini naše sožalje.

Huda nesreča v senovskem rudniku

Rajhenburg, 25. maja.

Nesreča ne počiva v senovskem rudniku. Nedavno smo poročali o hudi nesreči rudarja Medveda; v soboto se je pa spet pripetila nesreča v rudniku.

V soboto 23. t. m. je kopal v rovu s tovarišem na Reštanju 38-letni oženjeni rudar Franc Grile. Nihče ne ve, zakaj se je nanj podrl hlood takozvani »štempelj«, ki je za oporo v rovu. Grilev tovariš se je komaj rešil, rudar Franc Grile ni mogel več uteči in težak hlood ga je pobil na tla. Zadobil je hude poškodbe, zlomilo mu je desno nogo in osmo rebro in tudi po rokah je poškodovan.

Ponesrečenega rudarja, ki je uprav junaško prenašal silne bolečine, so takoj odpeljali v javno bolnico v Brežice.

Obupen boj z valovi v Savi

Zagorje, 26. maja.

Na binkoštno nedeljo pod večer so opazili sprehajalci ob Savi blizu gradiča »Prusnice«, kako je nesel tok Save s seboj nekega človeka. Med opazovalci je bil tudi drzni savski plavač Burkelje, ki se je takoj sskel in se vrgel v valove. Sava je tu zelo deroča in nevarna zaradi skal na dnu. Drzni rešitelj je tvegval svoje življenje, samo da pomaga neznanca, za katerega se ni vedelo, ali je ponesrečeni kopalet, ali se mu je kako drugače zgodila nesreča. Tok Save pa je zlasti med postajo v Zagorju in postajo v Trbovljah nevaren.

Plavač Burkelje se je z muko približal nesrečnej, a tedaj je val nesrečnega zagnil ter ga odnesel proti Trbovljam. Po brezuspešnem iskanju po Savi je Burkelje splaval na

breg ter prosil železniškega čuvaja, naj telefonira v Trbovlje in obvesti o nesreči.

Ker je pa bil Burkelje prepričan, da bo ponesrečenec prišel še na površino, je tekkel ob bregu proti Trbovljam, kjer je v bližini Trbovelj zopet opazil žrtev Save, se pogal zopet v valove ter s trudom dosegel nesrečnega in ga potegnil na kopno, kjer so ga z umetnim dihanjem zopet obudili k življenju.

Nesrečnej je potoval s platnenim čolnom po Savi, ki se mu je pa pri Renkah razbil. Jožetu Burkelju pa velja vse priznanje, ker je to že petič, da je tvegval svoje življenje pri reševanju svojega bližnjega.

Binkošti v Kamniških planinah

Nad 800 izletnikov

Kamnik, 26. maja.

Za binkoštno praznike je obiskalo Kamniške planine rekordno število turistov. Ze v soboto zvečer sta bili koč na Kravcu in v Kamniški Bistrici domala zasedeni, jutranji turistovski vlak v nedeljo in ponedeljek pa je bil poln. Iz kolodvora so vozili 3 avtobusi do Stahovice, od koder so romale procesije izletnikov proti Bistrici. V obeh praznikih je obiskalo Bistrico najmanj 500 izletnikov, na Kravcu jih je bilo gotovo 200, na Sedlu pa tudi ne manj kot 100. Oba dneva je vladalo krasno vreme in že polletna vročina je silila ljudi, da so se poskrili v hladno senco ob izviku Bistrice. Mnogo pa se jih je solnčilo na peščenem prostoru. Oskrbnik v koči je imel toliko dela in prometa, da mu je v ponedeljek opoldne zmanjkalo piva, cigaret in — kosila. Kljub temu, da je bilo že lani število turistov in izletnikov izredno veliko, moremo že iz dosedanjih obiskov sklepati, da se bo to število v letošnjem letu najmanj podvojilo, zlasti še zato, ker nam za letos obetajo krasno poletje.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 27. maja: »Zeleni kakađuj; On je vsega kriv«. Red E.

Četrtek, 28. maja: Zaprt.

Petek, 29. maja: Zaprt.

Sobota, 30. maja: »Y X Z«. Red A.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 27. maja: »Oj ta prešmentana ljubezen«.

Četrtek, 28. maja: »Lohengrin«. Red B.

Petek, 29. maja: Zaprt.

Sobota, 30. maja: »Fidelio«. Red C.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 27. maja: Zaprt.

Četrtek, 28. maja ob 15. uri: »Začarana žaba«.

Otroška predstava za okoliške šole. — Ob 20. uri: »Dogodek v mestu Gogic ab. B. Kuponi. Zadnjič«.

Cuida:

Farnmor

Roman

80

Kakor bi si hotel dati poguma v svojem položaju, je neprestano izpraševal ženo, če ga ljubi. In nikdar mu ni bilo zadosti njenih zatrjevanj, da ji je on vse in da ji brez njega ni življenja.

»Kaj ti, Cecil?« ga je vprašala Lucilia, ko mu je služabnik na srebrnem krožniku prožil pismo, ki je ravnokar prispelo.

Ko je Farnmor spoznal pisavo na ovoju, je prebledel in ni takoj odgovoril svoji mladi ženi, nato pa je rekel: »Pismo od Valdorja«.

Prebral je pismo in glas presenečenja se mu je izvil iz grla.

»Kaj ti piše prijatelj?«

»Ko sem mu sporočil, da ti, dragica, ne moreš sprejeti njegove ljubezni, se je vkljub mojim svarilom udeležil zarote proti vladi. Včeraj ga je neko francosko sodišče obsodilo v deportacijo v Novo Kaledonijo. Piše mi iz ječe ter me pozdravlja.«

Kakor je Farnmor iskreno obžaloval, vpričo Lucilie prijateljevo usodo, vendar mu je bilo, kakor da se mu je odvalil kamen od srca. Valdorjeva navzočnost na Angleskem ga je vedno vznemirjala. Bog ve po kakšnem naključju bi bil utegnil doznati, da je Lucilia Errollova

hčerka.

Ko je zvečer v mesečini sam korakal k morskemu obrežju, si je dejal olajšano: Obzorje mojega življenja se vedri. Z Valdorjem je izginil zadnji oblak. Zdaj si brez skrbi in prost.

Iz teh misli ga je nenadoma predrnila ženska postava, ki je stopila iz temnega gozda in mu položila roko na rame. Bila je Marion Vavasour.

»Končno,« je začela, »končno se vidiva zopet iz oči v oči!«

Zaničljivo in zmagoslavno so zvene le njene besede v gozdni tišini. Farnmor je prepoznal žensko in se opotekel nazaj, kakor da je treščilo vanj.

»Končno — končno — sem odkrila na vašem oklepu mesto, kjer vas morem raniti. Kako sem hrepenela po tem! Edini smoter mojega bednega življenja je bil uničenje vaše sreče, zlom vaše oholosti. In v Erlebru mi je milostna usoda odkrila tajnost, s katero morem uničiti za večno vašo srečo.«

Z izbuljenimi, prestrašenimi očmi je strmел vanjo.

»Ali jo hočete umoriti, kakor ste umorili njenega očeta!«

»Le tiho bodite, Farnmor!« je vzkliknila ženska in njen glas je bil mehkejši. »Ne mečite mi na glavo greha, ki sva ga skupno zakrivila. Poslušajte me. Da, imela sem namen zadeti vas v vaši sreči brez obzira, neusmiljeno sem vas hotela udariti, kakor ste me vi udarili. Le poslušajte! Še prejšnji večer je bila Lucilia v moji oblasti. Sama je sedela na klopi pod zvezdnatim nebom. Z eno besedo bi vam bila mogla vzeti, kar vam je najdražje na

svetu. Po naključju sem odkrila grobni napis v Erlebru, poizvedovala sem pri kmetih, Lucilijina podobnost z Errolom pa je potrdila moje izsledke. In tako sem doznala, kdo so bili starši vaše žene, ki jo tako obožujete. V mojih rokah je bila vaša sreča. In vendar je nisem razrušila. Ali biva v resnici neki Bog, ki nas skuša rešiti najglobokejšega pekla? Ko sem v temi prežala nanjo, sem jo slišala moliti. Molila je za vse trpeče in za vse, ki so obteženi z grehi in zločini. In tedaj nisem mogla dvigniti roke proti toliki čistosti in dobroti. Ona mi je pokazala pot k odpustitvi. Vkljub svoji prisegi, da se maščujem, sem sklenila, da ne prizadenem zla nedolžnici zaradi greha krivca. Vaša tajna ostane pri meni. — Učite se zdaj od mene!«

Nehote ji je prožil roko. Tako ga ni še nihče potrl. »Prav imate — oba sva kriva njegove smrti — oba morava skušati oprati svoj greh s tem, da osrečimo njegovo nedolžno hčerko. Ločiva se torej nocoj v miru. Pojdiva spravljena narazen in delajva po njenem plemenitem vzoru.«

Ko je po kratkem boleznem premišljevanju dvignil pogled, je Marion Vavasour izginila in nikdar več je niso videli njegove oči.

Od tistega dne sta bili njegova oholost in sebičnost zlomljeni. V tisti noči je Farnmor prisegel, da bo velikodušen, usmiljen in zaščitnik slabotnih in revnih, ker mu je odpustila njegova zagrizena sovražnica. Lucilia pa mu je lajšala izpolnjevanje te prisege; ona ga je naučila ljubezni do človeštva.

K O N E C

Ob petletnici smrti Srečka Kosovela

Danes poteče pet let, kar je v svoji domači hiši v Tomaju na Krasu komaj dvaindvajsetleten umrl Srečko Kosovel, ena najsvetlejših postav moderne slovenske književnosti. Pet let — to je prav za prav tako majhna razdalja, da ne moremo nad življenjem in delom nekoga sklepati še nobene zadnje bilance, še manj pa bi nam bilo treba obnavljati in oživljati spomina vanj: Srečko Kosovel po svojih delih še danes ta dan tako tesno in intimno živi med nami, da bi ga vsak tekoči pregled današnje slovenske pesniške proizvodnje moral označiti ne samo za najplodovitejšega, temveč morda tudi za umetniško in življenjsko najpomembnejšega tvorca mladega rodu. Toda usoda njegovega življenja je tako vnebovpijoče tipična za usode vseh najresničnejših, najdragocenejših iskalcev in borcev s svetom in s samimi seboj, da bo spomin nanj zmirom združen z borbo vsega, kar je mladega in živega in kar se zoper vse staro in mrtvo bje za večno novi obrat človeka in za večno novo podobo sveta.

Srečko Kosovelu se je v življenju zgodila ena sama majhna, težka krivica, kakršne more biti deležen samo nekdo, ki je v sebi resnično velik in čist: slovenska literarna družba, naši uredniki in recenzenti niso ulegli opaziti, da v tem neznatnem, bledem, plahem mladem človeku gori silen plamen, kakršnega ni premogel nihče daleč na okrog. Resnica je, da je bil Kosovel zelo zaprt svet in ljudem; toda še vse bolj kakor on so se ljudje in svet zaklepali pred njim. In tako je do konca ostal na cesti, sam, nikamor povabljen, nikjer sprejet, in je umrl. Tako je umrl človek z dušo, ob katere raztrganosti, krvavečih utrinkih bo moglo živeti še par rodov naše književnosti in našega življenja. In tako bo najbrž moral pasti še marsikdo, ki bo majhen, brez imena prišel od kod in bo beden trkal na vrata slovenske literature — čistosti, svetemu ognju, preprostim, nerafiniranemu talentu in svetli, neracunajoči mladosti bodo ta vrata najbrž še dolgo, dolgo zaklenjena.

In zato bo za mlade ljudi spomin na Kosovela moral še dolgo, dolgo biti podžiganje vere in klicanje na borbo za zmagovo čistega in resničnega. Pri.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Celje

* Krstna slava 39. polka. Jutri v sredo 28. t. m. bo imel celjski 39. pešadijski polk svojo slavo v spomin na zavzetje mesta Črne. Sečenje kolača bo ob 10. na Glaziji.

* Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 2. junija od 8. do 12. v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritrileje, leto. Stranke, ki želijo kak nasvet v zadevah, ki jih zastopa zbornica, naj se v navedenem času zgledajo.

* Dr. Korošec v Celju. Za praznike je bival v Celju minister n. r. g. dr. Korošec. Bil je gost celjskega opata.

* Koncert vojaške godbe priredi društvo »Rdeči križ« danes 27. maja ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Svirala bo vojaška godba iz Maribora. Vstopnina za osebo 5 dinarjev, predplačila se hvaležno sprejemajo. Ker za slednje društvo zvišene cilje in ker je potrebno izdatne podpore, se pričakuje obilna udeležba.

* Savinjske planine ob praznikih so bile obiskane od nebroja planincev in smučarjev. Na Okrešlju in na Korošici je bilo mnogo smučarjev iz Zagreba, Ljubljane, Maribora in Celja, na drugih hribovih pa planinci. Pri Piskerniku je bilo vse polno, pri Plesniku so otvorili hotel. Dotok turistov je vsako leto večji, čim bolj se izboljšajo prometne razmere ter planinske kočice in hoteli. Snega je še toliko, da bodo smučarji še koncem junija vozili po njem.

* Otvoritev kopališč. V ponedeljek 1. junija se otvorijo vsa mestna kopališča in sicer žensko kopališče in moško kopališče v mestnem parku ter plavalnice »Diana« na Bregu.

* Deček pod vozom. V petek zvečer je neki voznik iz Vitanja v Gaberju povozil 6-letnega Golmajerja Ivana iz Gaberja. K sreči je dobil fant le lažje poškodbe.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 25. t. m. umrl 75-letni Usar Jurij, prevzittkar iz Roginjske gore pri Šmarju; istega dne je umrl 56-letni delavec Jager Ivan iz Drešnje vasi, ki se v pretekli teden ponesrečil na ta način, da je voz sena padel nanj in mu zlomil hrbtenico; nadalje je 25. t. m. umrl 70-letni zasebnik Bauer Bernard iz Gosposke ulice št. 30.

* Sport ob praznikih. Napovedani teniški turnir med SK Celje ter SK Bled se ni vršil, ker je SK Bled odstopil. SK Celje pride rati tega z mariborskim Rapidom v finale za državno prvenstvo. Nogometna tekma med SK Celje ter SK Svoboda iz Maribora je končala z 4 : 3 (2 : 2) v prid mariborčanom.

* Mestni kino predvaja danes in jutri v četrti zvočno opereto »On in njegova sestra«, v kateri nastopita češki komik Vlasta Burian ter kitarist Rada Rada, znan iz filma »Feldmaršalk«. Zvočna predigra.

Škocijan

Razočarani gasilci. V nedeljo je priredilo gasilno društvo v Doljem Mohorovcu pri St. Jerneju veselico, ki ni uspela.

Trbovlje

Poroka. Poročila sta se tukajšnji stavbenik z. Božić Anton in gđ. Mahkovec Marija, hčerka tukajšnjega trgovca. Obilo sreče!

Jz Dravske banovine

d Gospodarsko študijsko potovanje nemških industrijalcev po Romuniji, Bolgariji in Jugoslaviji bo pod vodstvom gospoda dr. Walter Hoffmanna, profesorja na rudarski akademiji v Freibergu na Saksonskem. Na tem potovanju pridejo izletniki tudi v Slovenijo in bodo 1. junija t. l. v Ljubljani, naslednji dan na Bledu in na Jesenicah. Udeležniki tega potovanja so gospodje: 1. Dr. Günther Beindorf, pri trdki Günther Wagner-Hannover, barve, pisarniške potrebšline, Hannover. — 2. Wolf pl. Bleichert, pri trdki Bleichert, žične železnice in transportne naprave, Leipzig. — 3. Fricke, pri trdki Raboma, strojna tovarna, Berlin. — 4. W. Halbach, ravnatelj in namestjuči član načelstva tvrdke Bersigwerke, Hindenburg-Borsigwalde. — 5. Dr. Walter Hoffmann, redni profesor za nacionalno in državno gospodarsko vedo na saksonski rudarski akademiji, Freiberg-Dresden. — 6. Dr. Hugo, član parlamenta, prvi sindikus industrijske in trgovske zbornice, Bochum. — 7. Dr. R. Köhler, predsednik direktorija lipskega sejmškega urada, Leipzig. — 8. Dr. Müller, veleindustrijalec, Leipzig. — 9. Dr. Paul Rühlmann, profesor in vladni nadsvetnik v državnem arhivu, Berlin. — 10. Dr. ing. h. c. Hugo Weber, državni minister na r. predsednik deželnege odbora saksonskega rokodelstva, Dresden. — 11. Dr. O. Wolf, veleindustrijalec, viskoza in strelni bombaž, Bomlitz pri Bremenu. — 12. Tehnično vodstvo: pl. Geldern-Crispendorf, mednarodna prometna pisarna sejmškega urada, Leipzig.

NABAVITE SI IMPREGNIRAN PLAT-NEN »PAN« OVRATNIK. 943—20

d Novi odbor Udruga rezervnih oficirja i ratnika, pododbor Ljubljana, o katerem smo že poročali, se je konstituiral sledeče: predsednik g. Dr. Dinko Puc, podpredsednik g. Ernest Vargazon, tajnik g. Rajko Paulin, blagajnik gosp. Joško Biber, predsednik nadzornega odbora g. I. Bulajić, njegov namestnik g. Rudolf Kramar. Gornji odbor poziva tovariše rezervne oficirje, da vsi brez izjeme takoj prijavijo svoj pristop k udruženju, zanašajoč se na to, da bo vsak rezervni oficir smatral za svojo dolžnost, sodelovati kot član v enotni organizaciji, ki je prva polklicana z vseni močmi sodelovati na konsolidaciji ujedinjene Jugoslavije. Novi odbor si je nadel nalogo, dati društvu novo življenje brez ozira na dogodke preteklosti ter vsvariti močno, složno, tovariško organizacijo, vredno svojih visokih ciljev, ki morajo biti sveti vsakemu jugoslovanskemu rezervnemu oficirju.

d Zorko Prelovec: O, da je roža moje sreč! Moški zbor (kvartet) z baritonim solom (že tiskan). Zorko Prelovec: Le enkrat še! Moški zbor (v tisku). Obe melodijozni, pevni in lahki pesmici je izdalo pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Cena prvi kupljeni partituri vsake pesmi 5 Din, nadaljnim Din 1-50, v knjigarnah 5 Din.

d Mizariji, kovači, ključavničarji, kleparji, mesarji, krojači, čevljarji, naj ne naročajo strojev, ki jih potrebujejo za svoje delavnice preje, dokler si niso ogledali strojev in orodja, ki je v bogati izbiri razstavljeno na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Najmoderneje stroje in orodje za vse te stroke razstavljajo prvovrstne domače in tuje tvrdke. Z nabavo teh strojev si vsak obrtnik olajša svoje delo in doseže izdatne prihranke na času in denarju.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Za pomladanske izlete Vam nudi najbogatjejšo izbiro »provijsanta« velemesarija Slamič na Gosposvetki cesti. 1164

d Našim kadilem. Monopolska uprava je sklenila izdati za XI. ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija posebno vrsto »Vardar« in »Drina« cigaret, ki se bodo prodajale poleg vseh naših specialitet v sejmski trafiki za obiskovalce velesejma. — Omenjene »Vardar« in »Drina« cigarete se bodo prodajale v škatljicah po 20 kom. po ceni, ki velja za navadne Vardar oziroma Drina cigarete, na sejmšišču.

d Jeseniški nacionalni kovinarji za pravice delavstva. Podružnica Narodno strokovne zveze na Jesenicah je sklicala za petek 22. t. m. svoje zborovanje, na katerem se je razpravljalo o stanju pri KID. Zborovanja se je udeležilo tudi tajnik NSZ g. Kravos, ki je poročal o ukrepih, ki jih je treba storiti, da se uredi delavski položaj pri KID. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, s katero se zahteva od KID, da razpiše zaključno razpravo za novo kolektivno pogodbo. Kakor je znano, je KID staro kolektivno pogodbo odpovedala. NSZ je s tem pokazala, da se zaveda velike naloge med delavstvom.

Ljubljana

Sreda, 27. maja 1931. Kvat. Janez. Pravoslavni 14. maja Isidor.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v SE *

■ Sokol Ljubljana II. opozarja sokolsko članstvo in starše sokolske mladine na mladinsko telovadno akademijo, ki bo v soboto 30. t. m. točno ob 20. v realni telovadnici z zelo peštrimi in skrbno pripravljenimi sporedi. Vstop prost. — Starši in prijatelji sokolske mladine vlnudno vabljeni.

■ Predavanje češkoslovaške senatorke Františke Plaminkove bo danes v sredo ob 18. v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Širok znana temperamentna govornica bo predavala o delu češkoslovaških žen za vo-

lilno pravico in o stremljenju ženstva za mir. Vstop je prost in je vsakdo dobrodošel. Svetovno znana feministka in socialna delavka se pripelje s še dvema javnima delavkama danes ob 13-46 v Ljubljano. Žene, pridite k sprejemu na kolodvor! Udeležite se predavanja!

■ Ljubljanski Sokol ima svoj javni nastop na praznik 4. junija t. l. in ne kakor je bilo prvotno javljeno 31. t. m. Telovadni spored je skrbno pripravljen in bo nudil vsem posetnikom prav lep užitek. Sokolstvo in ljubljansko občinstvo vlnudno vabimo k prireditvi. Zdravo.

■ Majniški izlet »Društva slušateljev juridične fakultete«, bo 28. t. m. na Turjak. Odhod z vlakom ob 7-25 z gl. kolodvora. — Odbor.

■ Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino v Ljubljani vlnudno vabi svoje članstvo na informativen seslanek, ki bo v četrtak 28. t. m. ob 20. v klubski sobi hotela Miklič (kletni prostori), Masarykova cesta. Ker stopi 1. junija t. l. v veljavo bolniški sklad, bodo tostvarne podrobne informacije vsem članom dobrodošle.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

■ Občni zbor Jugoslov.-češkoslov. Lige bo danes v sredo 27. t. m. ob pol 21. v restavraciji »Zvezdic«. Ker so na dnevnem redu tudi volitve novega odbora, pozivamo gospode člane, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Ivan Stojanšek, 52 let star, trgovec in posestnik, Ulica Stare pravde 1; Iva Rus, 22 let stara, gojenka konservatorija, Prule 17; Marija Šifer, 77 let stara, žena kunjača j. žel., Japljeva ul. 2; Anton Videmšek, 61 let star, mesar in posestnik, Dob pri Domžalah; Antonija Šeliker, roj. Mandelj, 54 let stara, zasebnica, Smartno pri Litiji; Henrik Venedig, 29 let star, narednik vojne muzike, Janžeka ul. 1; Ana Jazbec, 42 let stara, šivilja, Poljanska c. 23. V ljubljanskih bolnicah so umrli: Ivan Sušmelj, 21 let star, sin dajinarja. Stari log pri Kočevju; Stefi Simončič, 24 let stara, prodajalka, Gledališka ul. 13; Marija Zver, roj. Solar, 28 let stara, snazilka, Vodnatska ul.; Viktor Grahek, 16 let star, sin rudarjeve vdove, Ržiše pri Litiji; Jožefa Scherzer, roj. Sluga, 75 let stara, vdova sod. sluge, Hradeckega vas 78; Ivan Jakob, 28 let star, krojač, Ježica; Ivanka Puhar, 21 let stara, zasebnica, Stari trg 9; Jakob Šemperl, 58 let star, krojač, Arbon v Švici; Janez Okorn, 54 let star, delavec, Stična; Franc Trošt, 61 let star, delavec, Japljeva ul. 4; Franc Jeršin, 76 let star, posestnik, Škofljica; Ivan Kajdič, 20 let star, brivski pomočnik, Kladežna ulica in Ana Bernot, žena mlinarja, Mekinje 9. Blag jim spomin! Zalujočim naše sožalje!

■ Iz bolnice, 25-letnemu mizarskemu pomočniku Karlu Rotarju iz Stražišča pri Kranju je neko med prepriom vrgel v gostilni v Stražišču kozarec v desno oko. — 55-letna užitarica Pavla Gregorič iz Loškega potoka je od maše gredoč proti domu tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo.

■ Napad na Smartinski cesti. Na Smartinski cesti je ponoči okoli 0-30 v bližini viadukta samski soboslikarski pomočnik Vinko Černe iz Štepanje vasi udaril samskega delavca Milana Boršiča iz Most s palico po levi roki in mu prizadejal močno krvavečo rano. Črne je ponoči ob 1. na bližnji stražnici dogodek prostovoljno prijavil in izjavil, da je bil dolžan pri-skočiti na pomoč kot mimoidoči pasant nekega njemu neznanemu moškemu, ki da so ga Boršič in dva tovariša vrgli na tla in ga pretepali. Kaj je na stvari, bo dognala preiskava.

■ Tatvina v kopališču »Ilirija«. Iz zaklenjene kopalne kabine v kopališču »Ilirija« je bila ukradena akademiku Stanku Zorh, stanujočemu na Sv. Petra nasipu 43, listnica s 30 Din in akademski legitimaciji.

Maribor

m Tretja krstna predstava izvirnega dramskega dela v letošnji sezoni bo v soboto, 30. t. m. Vprizorila se bo psihološka drama režiserja ljubljanske drame Milana Skrbiniča »Labirint«. Vsebina obravnava trikot v družinskem življenju umetnikov za zanimiv in povsem nov način. Za to krstno redstavo je tudi v izven mariborskih, zlasti v ljubljanskih umetniških krogih veliko zanimanje ter se pričakuje zato velik obisk. Režira avtorjev brat VI. Skrbineš. Krstni predstavi bo prisostvoval tudi avtor.

m Zgodovinsko društvo v Mariboru je pravkar izdalo prvi zvezek umetnostno-zgodovinske topografije »Celjska dekanija«. Prvovrstno opremljena knjiga je izpod peresa M. Marolta, ter stane za člane Zgodovinskega društva v Mariboru 35 Din, za nečlane 50 Din.

m Iz združništva državnih uslužbencev. »Savez nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev« ima svoj redni občni zbor v Mariboru. O tej priliki proslavi skupno z Nabavljajno zadrugo v Mariboru desetletnico svojega obstoja. Da manifestiramo čimbolj našo združno zavest, vabimo člane vseh mariborskih v Savezu včlanjenih zadrug državnih uslužbencev, da se udeležijo: 1. dne 29. t. m. ob 9. uri 25 minut sprejema delegatov na glavnem kolodvoru; 2. dne 30. t. m. ob 20. uri zadrugarskega večera v Gambričnovi dvorani in na vrtu; 3. dne 31. t. m. ob 10. uri svečane seje v veliki dvorani Narodnega doma.

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli Marija Habijančeva, rojena Jelenova, zasebnica, stara 72 let; Marija Potrčeva, rojena Črunkova, posestnica, 64 let; Matija Smauc, mestni uboječ, 74 let; France Klajderič, sodar, 63 let; Elizabeta Andrašičeva, rojena Klabusova, žena vpokojenega stražnika, 54 let; Josip Polič, hlapec, 62 let; Amalija Straubova, rojena Rožna-

nova, žena črkoslikarja, 48 let; Viktor Golob, sin železničarja, 18 mesecev; Neža Smogovčeva, rojena Čehova, tkalka, 39 let; Neža Kancerjeva, rojena Sončaričeva, delavka, 63 let; dr. Mihael Podlesnik, višji zdravstveni svetnik, 63 let; Marta Kobilica, rojena Hribarjeva, žena železničarja, 33 let; Margareta Nežmahova, rojena Sajkova, vdova po kovaškem mojstru, 74 let; Josip Božič, kovaški mojster, 70 let; Feliks Jurša, železničar, 24 let; Terezija Goricanova, zasebna urednica, 39 let in Barbo Rahce, otrok ciganke, 8 dni. Naj v miru počivajo!

m Pijte original »CHABESO«. 1114

m Sporočilo gledališke uprave. P. t. abonentom sporoča gledališka uprava, da bi morali ta teden priti na vrsto vsi trije abonmani, in si: cer: v sredo »Dogodek v mestu Gogic« za ab. B, v četrtak »Kavalir Miško« za ab. C ter v soboto »Labirint« za ab. A. Ker pa je, kakor že večkrat, vojaška godba radi zaposlenosti drugod odrekla svoje sodelovanje pri gledališču, ne more biti v četrtak nameravanega »Kavalirja Miška«. Zato se je moral repertoar izpremeniti kot javljamo na drugem mestu. Toliko v pojasnilo in v dokaz, da se ne morejo predstave vrstiti kot bi si uprava sama želela.

m Najboljši liker sveta »Gromožovka« Maribor, Maistrova. 1334

m Prošnja nesrečne matere. Františka Račnik iz Mostec na Koroškem je prijavila našim oblastem, da je dne 8. novembra lani utonila v nekem potoku, ki se izliva v Krko in ta v Dravo, njena 10 in pol letna hčerka. Ker njene trupla na Koroškem doslej ni bilo mogoče najti, je verjetno, da je prispelo v Dravo in po njej v Jugoslavijo. Nesrečna mati prosi, da bi se javilo mariborski policiji, če je bilo ali če se bo kje najdeno truplo hčerke, ki je bila oblečena v temnozeleni povrknin in je imela na roki prstan, v ušesih pa uhanne.

m Kinematografi. Grajski kino: od včeraj dalje »Marokot«, sijajen zvočni film z Marlenno Dietrichovo v glavni vlogi. — Kino Union: od včeraj dalje »Pot k sreči« z Jenny Jugo, F. Schulzem, Szakalom in Albertom Bauligom.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m 8 sejna za prašiče. Na zadnjem sejmu za prašiče je bilo 416 živali. Kupčija je bila dobra in je bilo prodanih 231 glav. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari 50 do 80 Din, 7 do 9 tednov 90 do 150 Din, 3 do 4 mesece 200 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 340 Din, 8 do 10 mesecev 400 do 460 Din, 1 leto stari 550 do 700 Din. Meso: kg žive teže 6 do 8 Din, mrtve teže 9 do 10 Din.

m Tujsko-prometna zveza v Mariboru ima svojo letno glavno skupščino v ponedeljek 1. junija ob 15. uri v hotelu »Merano«.

m Dve kolesarski nezgodi. V ponedeljek je padel v Tatenbahovi ulici s kolesa 27-letni Julij Klippstatter in se naril na level kolenu ter na obelj rokah. Včeraj je padel s kolesa 26-letni čevljar Viktor Škrinjar. Ranil si je levo roko. Obema je nudila pomoč rešilna postaja.

m Tovorni avto v jarku. V nekem jarku ob cesti iz Maribora v St. Ilj je v ponedeljek našel gostilničar Franc Verzelj iz Maribora tovorni avto, katerega je izvlekel na cesto in spravlil v garažo. Lastnik se doslej še ni javil. m Samomor viničarja. V Pekrah se je v nedeljo zvečer v svojem stanovanju obesil 50-letni viničar Ivan Zorčič. Ko ga je žena našla in hotela rešiti je bil že mrtev. Zorčič je se že večkrat poprej skušal obesiti.

m Zastrupljenje s plinom. V tvornici »Metra« se je včeraj zastrupil s plinom 29-letni delavec Ivan Just. Prepeljali so ga v bolnico in je sedaj že izven nevarnosti.

m Poskušen vlom. V noči od ponedeljka na torek je skušal neznanec s ponarejenim ključem odpreti trafiko v avtobusni čakalnica na Glavnem trgu. Vlomilec se je pri delu zlomil ključ v ključavnic in so morali včeraj jutraj vrata s silo odpreti.

m Tatvina preproge in aktovke. Predsednik starokatoliške cerkvene občine g. Vinko Kovarčič je v soboto spravlil v mali dvorani Narodnega doma 560 Din vredno preprogo, namenjeno za mašo in svojo 90 Din vredno aktovko, preko noči pa je oboje izginilo. Tatvine je bil osumljen in včeraj aretiran delavec L. A., ki pa vsako krivdo odločno zanika.

m Izguba ali-tatvina. Predelavec Julij S. je v ponedeljek zvečer javil stražniku na Grajskem trgu, da mu je neko iz žepa ukradel 60 Din. Ker pa je bil S. popolnoma pijan in je navedel netočne podatke, je verjetno, da je denar sam zapil ali pa izgubil.

m Tatvina denarja. Postrežnici Veroniki Butolenovi je v ponedeljek iz aktovke, katero je pustila v nezaklenjeni kabini v kopališču na Mariborskem otoku, ukradel neko 3 bankovce po 100 Din in 2 po 10. Vsa preiskava varnostnih organov je bila doslej brezuspešna.

m Aretacija. V ponedeljek so bili v Mariboru aretirani: Josip M. iz Češkoslovaške zaradi žalitve veličanstva, Franc W. in Marija K. radi suma utaje in Marko V. radi razgrajanja na ulici.

Poljčane

Rekorden obisk je imel naš oćak Boč v letošnjem letu na binkoštno nedeljo. Pri Miklavžu je svirala sokolska godba na pihala iz Črešnjevca. Ta dan je bila tu tudi maša, ki jo bo bral odslej vsako nedeljo poljčanski župnik in podpredsednik SPD g. Čilenšek.

Šmartno pri Litiji

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla na binkoštno soboto gospa Antonija Schöneker. Pokopali so jo v torek popoldne v Šmartnem. — Pokojnica je bila preje ugledna posestnica v Šmartnem. Naj počiva v miru! Zalujočim sožalje!

Oklicana sta bila g. I. Bee in gospodična Franca Plankarjeva.

Na binkoštni ponedeljek je prvič letos na Glavnem trgu igrala litjska gasilska godba pod vodstvom kapelnika g. Klemenčiča. V prvem letu obstoja je godba pokazala izreden uspeh. Čestitamo!

Proslava šestdesetletnice našega pisatelja Frana Sal. Finžgarja priredi v nedeljo 31. t. m. Prosvetno društvo z igrokazom »Naša krič« ob 15. uri v Šmartnem. Vabljeni vsi!

Nova hiša. G. A. Zabukovec je začel na Grbinu graditi lično hišo.

Roparski napad

Z besedami: »Denar ali življenje!« sta napadla starca in ga izropala

Skocijan, 22. maja.

V četrtek 21. t. m. sta se dva neznana moška okrog polnoči splazila v stanovanje Janeza Poljanca, užitkarja v Smarjeti. Prišla sta v sobo, v kateri je Poljanec spal. »Denar ali življenje!«, tako sta ga zbudila. Starec jima je dopovedoval, da nima denarja in ju prosil, naj se ga usmilita in pustita pri življenju. Ko sta roparja uvidela, da zlepa ničesar ne opravita, sta branečega se starca zgrabila in vrgla na tla. Eden mu je pokleknil na prsa in ga pričel daviti, medtem ko je pomagatelj pridno stikal po postelji in po sobi. Posrečilo se mu je najti denarnico, ki k sreči ni bila prenapolnjena in je bilo v njej okroglo 13 kovačev, katere je lopov demarno spravil v žep. Med tem so se prebudili ljudje, ki stanujejo v isti hiši. Lopova sta jo med zmešnjav pobrisala iz sobe in izginila v temni noči.

Nekateri sumijo, da je bil eden od napadalcev neznani samozavesten možak, srednjih let, južnega tipa, ki se je prejšnjega dne potikal po Smarjeti in pripovedoval, da je brezposelni pomočnik.

Tat v senu

Novo mesto, 25. maja.

Na binkoštno nedeljo okoli enajstih ponoči je bilo v Gorenji Kandiji vse pokonci. Iskali so tatu, ki je hotel izkoristiti praznično noč. Posestnik Franc Kovačič je s svojo rodbino že legel k počitku in vse je že sladko spalo, ko je plašljivo frfotanje golobov zbudilo skrbnega gospodarja. Tudi pritajen ropot je bilo čuti na dvorišču. Z orožjem v roki je stopil lastnik Kovačič iz hiše in poklical soseda Antona Stineta. Takoj je opazil ob skedenj prislonjeno lestvo, ob lestvi na tleh pa veliko vrečo ajde, ki jo je bil on spravil na skednju. 40 kg jo je bilo. In na ajdi prazen nahrbtnik, prazna vreča ter velike klešče. Nikjer pa žive duše. Zaklical je na skedenj, kdo je gori, naj se oglasi, sicer bo pošlo.

Sploščka vse tiho, na ponovni poziv, pa je prišel iz skedenja odgovor: »France, pusti me na miru, jutri ti plačam sto dinarjev!« Imena skrivnostni obiskovalec ni hotel povedati. Pa je Kovačič ustrelil v zrak, njegova žena pa je hitela v mesto na policijsko stražnico in dva stražnika sta nemudoma prispela ter izvolala v senu na skednju 35-letnega čevljarja Jožeta Lojka iz Jablane pri Mirni peči, kamor je priženjen.

Trdil je, da je zjutraj odšel od doma na obisk k svoji materi v Regerč vas pri Šmihelu. Na večer se je vračal. Pa ga je pozna noč dohitela že v Novem mestu. Nameraval se je zglasiti pri Kovačiču, ki ga pozna, pa je bilo že vse zaprto in zato je prislonil lestvo ter zlezal na skedenj, kjer je hotel prenočiti. Ni nameraval nič nepoštenega. Preiskava pa je dognala drugo. Sosedje so tisto noč okoli pol enajstih opazili v okolici dve sumljivi osebi, čuli so tudi pritajene živžge, po prvih streljih pa je vse vzela noč. Lojka pa je stikal po golobnjakih, kasneje pa skušal pobegniti skozi streho, za kar je že privzdigoval opeko, ustrešil pa se je strelcov ter se skril v senu, kjer ga je našla policija.

Binkoštno na Gorjancih. Čez binkoštno praznike je pohitelo iz našega mesta nad 40 oseb v tajinstvene Gorjance, kjer so kampirali dva dni ter se veseli in zadovoljni spet vrnili v dolino z obljubo, da ob prvi priliki spet pohitijo v naročje bajnih vrhov sv. Miklavža in sv. Jere, po novem Trdinovega vrha.

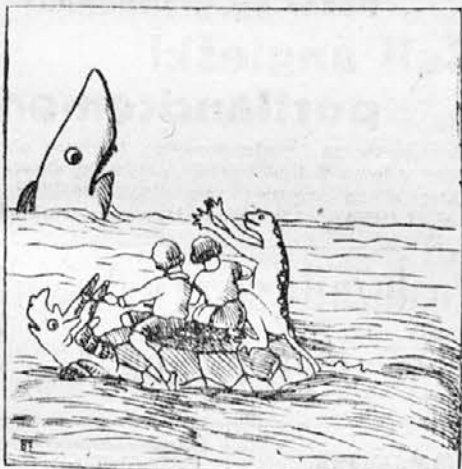
Sv. Križ pri Litiji

Nov oder. Šolski upravitelj g. Perko postavil je v veliki šolski sobi nov oder. Na Vidovo bo priredila šola na tem odru prvi igrokaz »Snežulčica«. To bo prvi stalen oder pri nas. Na obnem zboru kmetijske podružnice so izvolili stari odbor. Podružnica ima krasno drevnico, ki jo vodi šolski upravitelj g. Perko. Drevnica je vzorno urejena.

Državno tožilstvo je ustavilo kazensko postopanje radi suma požiga proti tukajšnjemu trgovcu g. Robertu Vidmarju.

Sodna dražba. Dne 13. junija t. l. v Gabrovki št. 24 sodna dražba trgovskega blaga, vina itd.

Počovanje po zvezdi večernici



87.

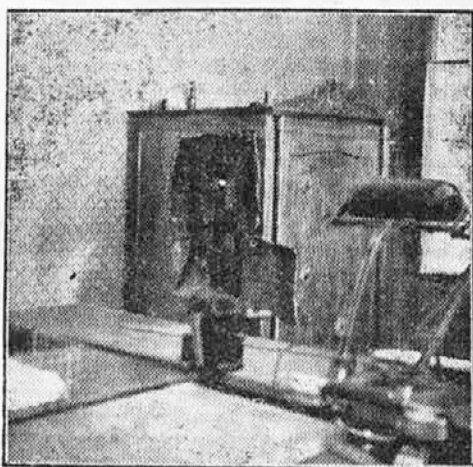
Tako so se naši znanci peljali čez jezero, pogovarjali se, zabavali in smejali. Nenadoma pa so se zresnili, kajti le nekaj metrov od njih se je iz vode dvignila ogromna glava čudne povodne pošasti. Bila je podobna somu — in vendar je bila vsa drugačna. Imela je tako veliko žrelo, da bi lahko hkrati požrla Dušana, Danico in Čučruči.

Drzen vlom sredi Ljubljane v banko

V binkoštnih praznikih so izredno spretni vlomilci izropali blagajno v Obrtni banki na Kongresnem trgu

Ljubljana, 26. maja.

Ko smo včeraj zaključili delo v uredništvu in pregledali binkoštno kroniko, smo vzklili: »Pestra je in tudi krvava, toda prave senzacije pa za praznike le ni bilo!« Nismo seveda slutili, da je najbrž ravno tedaj drzen vlomilec opravil svoj posel v Obrtni banki na Kongresnem trgu št. 4.



Vlomljena blagajna z izrezano zunanjo ploščo in z dvema izvrtninama v notranji plošči.

Vlomilci so prišli v banko z veže

Doslej še niso mogli natančno ugotoviti, kdaj so vlomilci vlomili v bančne prostore. Morda je bilo to v ponedeljek popoldne ali proti večeru, morda že v nedeljo, kajti v soboto ob 14. uri so zaključili uradne ure v banki, nakar so prostore pospravili. Zato ni verjetno, da je bil vlom izvršen že v soboto. Ves dan v nedeljo in v ponedeljek je bila banka zaprta in jo v tem času ni nihče nadzoroval. Ponoči je pač razsvetljena, kakor vse banke in more čuvaj pogledati skozi odprtino v oknu in vratih. Čudno je le to, da ni nihče opazil v noči od ponedeljka na torek skozi odprtino v izložbenem oknu, ki gleda na Kongresni trg, da je blagajna vlomljena. Od tu je bilo namreč videti del železne plošče, ki so jo vlomilci izrezali iz stranske stene v blagajni in jo tako močno upognili.

Sluga je našel vrata priprta

Skratka, vlom je opazil šele davi pred 7. uro bančni sluga Ivan Simončič, ki je prišel banko pospravljati. Šel je kakor po navadi najprvo po ključke, ki so shranjeni v bančnih prostorih v prvem nadstropju, kjer je knjigovodstvo. Ko je hotel nato odpreti vrata v prilličju, ki drže iz veže naravnost v banko, kjer je blagajna, je opazil, da so vrata priprta. Že to ga je prese-netilo. Ko je pa stopil v banko in videl vse razmetano in onečedeno, denarno blagajno v kotu pri oknu pa vlomljeno, je skoro omahnil in takoj poslal po stražnika. Obvestil je tudi takoj direktorja g. Mirka Grudna. Kmalu so prišli tudi uslužbenci kriminalnega oddelka naše policije in preiskali blagajno, kjer so našli več odtisov in sledove po tleh. Tako so ugotovili na primer, da je imel eden vlomilcev popolnoma nove »Palma« gumijeve podpetnike.

Vrata v banko so odprli z navadnim vetrihom

Vrata z veže v Mikuževi hiši, ki drže v banko, so vlomilci odprli z navadnim vetrihom. — Vrata so sicer dvojna, toda imela so navadne ključavnice. Tu vlomilci niso imeli težkega posla. Ko so bili v banki, so se spravila nad denarno blagajno. Efektne blagajne v nasprotnem kotu se niso dotaknili. To priča, da so vedeli, je je bil denar.

Spreten vlom z modernim orodjem

Vlomilci so se lotili leve stranske stene v blagajni. Desna stena je obrnjena proti izložbenemu oknu. Zgoraj v desni strani so blagajno navrtali. S svedrom so napravili luknjo, katera jim je bila za oporo za drugo moderno vlomilsko orodje, s katerim so od tu izrezali v steni skoro pol metra dolgo in kakih 25 cm široko ploščo. Nato so odstranili vmesno 10 cm debelo plast pepelnate mase, ki varuje blagajno proti požaru, in so tako prišli do notranje železne stene. V to so izvrtali najprvo v spodnjem delu odprtino tako veliko, da je eden vlomilcev vtaknil lahko roko skozi njo. Ta odprtina je bila v drugi predal izmed štirih v blagajni. V njej ni bilo denarja, temveč menice, katere so vlomilci prebrskali. S tem seveda niso bili zadovoljni in so izvrtali drugo luknjo nad prvo. Skozi to so z roko segli v prvi predal v blagajni, kjer je bil denar.

Plen 95.843 Din — Pozabljene valute

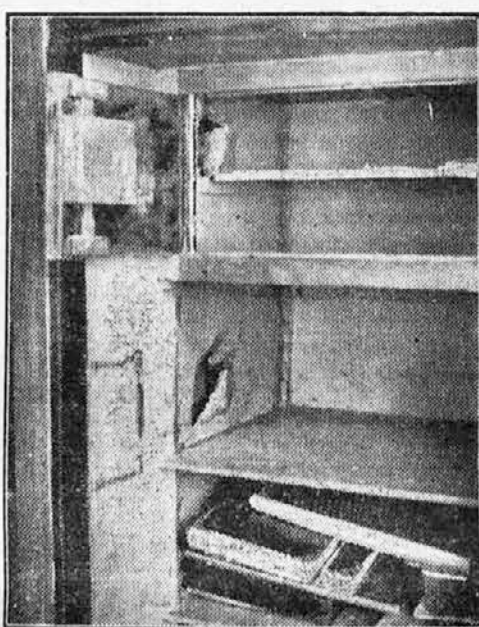
Z roko je vlomilec potegnil iz blagajne 66 bankovcev po 1000 Din, 234 bankovcev po 100 dinarjev, 218 bankovcev po 10 Din in kuverte, v katerih so bile tuje valute. Od teh so vzeli samo dolarje. Te kuverte z valutami v vrednosti več desetisoč dinarjev so našli na blagajni pod vozniškim redom, kateri je bil nalepljen na levi steni blagajne in katerega so vlomilci najprvo odstranili, preden so začeli vrtati. Te kuverte z

valutami so vlomilci najbrž pozabili na blagajni. Razen tega so odnesli iz majhne kasete nekaj novcev v srebru, tako šilinge, marke, penge in franke. Skupaj so odnesli 95.843 Din. Banka je bila zavarovana in je škoda popolnoma krita.

Za vlomilci ni sledu

Mogoče je tudi, da je vse opravil en sam vlomilec, mogoče jih je bilo več. Zdi se, da je bil samo eden, ki je, preden je šel na delo, oblekel črn poslovni plašč uradnice gđe. Anice Zabukovčeve. Pri tem ga je precej pomazal. Zanimivo je tudi to, da je vlomilec sam pritril od znotraj vrata, skozi katera je prišel, z žico, katero je navezal na ključico (ravbar) in ključko v vratih. Mogoče se je hotel tako zavarovati, da bi ga kdo ne presenetil.

V banki so našli tudi staromodni peresnik, katerega je prinesel seboj vlomilec. Kaj je z njim počel, nihče ne ve. Neka gospa je slišala sumljiv šum v ponedeljek popoldne v bančnih prostorih. Morda je bil vlomilec baš tedaj na delu. V petek so imeli v banki nekega zelo nadležnega berača, ki ga niso mogli spraviti na ulico. Morda je bil to vlomilec. Izginili sta tudi dve legitimaciji za ljubljanski velesejem, morda sta zato bila dva vlomilca. Najbolj zanimivo je pa to, da so našli v košu za papir



Odprta vlomljena blagajna z izvrtinama v prvem in drugem predalu. Skozi luknjo v prvem predalu je vlomilec pobral bankovce.

človeško blato. Vlomilec je v koš opravil svojo potrebo, preden je zapustil banko. Morda je to dokaz, da ni mogel iz hiše, ki ima glavna vrata ob nedeljah in praznikih vedno zaklenjena, in je moral prenočiti v banki in je šele zjutraj izkoristil priliko in se izmuznil s plenom iz hiše. Preden je šel, se je tudi dobro osnažil s krtičo in jo vzel seboj. Dotaknil se pa ni drugih predalov, v katerih so bile srečke itd. Imel je pa to smolo, da je banka v soboto oddala Kreditni banki iz blagajne 100.000 Din. Ta velika vsota je bila zato na varnem, sicer bi jo vlomilec tudi odnesel z drugim plenom vred.

Vlomilec si je tudi v umivalniku dvakrat umil roke, ali pa sta se dva vlomilca umila po enkrat. Vse to kaže, da je bil vlom dobro pripravljen in da so ga izvršili zelo spretni »poklicni« vlomilci, za katerimi ni za sedaj duha ne sluha. Nobeden izmed nameščenecv v banki ni spoznal v kriminalnem albumu sumljivega človeka, ki bi se zadnje dni smolil okoli banke ali v njej.

Nepošten čevljarški pomočnik

Ljubljana, 26. maja.

Dopoldne se je vršilo pred senatom trojice pod predsedstvom sodnega svetnika Mladiča več malih obravnav, izmed katerih je bila najbolj zanimiva obravnava proti 23-letnemu samskemu čevljarškemu pomočniku Ivanu Plajbesu iz Gornjega Kašlja. Plajbes je skrajno nevaren tuji imovini in je bil radi tatvine že 7-krat kaznovan, med tem tudi 5-krat radi zločinstva tatvine.

Meseca decembra lani je stopil v službo izdelovalca metel Andreja Gostinčarja v Zgornjem Kašlju, kjer pa ni dolgo zdržal, temveč je 16. marca t. l. odšel od gospodarja, češ da gre k zdravniku, ker da je bolan. V resnici pa je šel k šestim strankam svojega gospodarja, ki so kupile pri njem metle, izdajal se je za Andreja Gostinčarja, oz. njegovega sorodnika in je pod pretvezo, da je upravičen kasirati kupnino za prodane metle, izjavil od strank 977 Din. Nato se je podal na Javorniški rovt, kjer je vlomil v stanovanje Janeza Noča in mu odnesel 17 bankovcev po 100 Din. Obdolženec je inkriminirana dejanja priznal. Obsojen je bil na 20 mesecev robove in na 180 Din denarne kazni, ki pa se je radi neizterljivosti takoj izpremenila v 3 dni zapore, dalje na izgubo častnih pravic za 2 leti, plačilo stroškov kazenskega postopanja in na plačilo odškodnine oškodovanim strankam. Obtoženec je kazni sprejel.

Obravnava pred senatom petorice

V petek ob 10. dopoldne se bo vršila pred senatom petorice zanimiva obravnava proti 38-

letnemu samskemu delavcu Francu Kregarju, 22-letnemu oženemu delavcu Francu Klajdišu, 26-letnemu oženemu tesarju Antonu Dolarju, vsi iz Vrhopolja, proti 24-letnemu samskemu tesarju Hermanu Flerinu in 23-letnemu samskemu delavcu Janezu Klemenju, oba iz Olševke, ker so začeli t. l. razširjati v Kamniku letake komunistične vsebine in so z razširjanjem navedenih letakov razžalili in oklevetali kralja. Vsi navedeni so v preiskovalnem zaporu in se bodo zagovarjali radi zločinstva po čl. 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in prestopka zoper čast po § 307/1 III. k. z. Obtožence bodo zagovarjali dr. Lemež, dr. Lavrenčič, dr. Lukman in dr. Lulik.

Novo mesto

Podružnica Slovenskega planinskega društva je imela v sredo svoj redni letni občni zbor, ki je bil zelo pičlo obiskan. Predsednik, profesor Ferdinand Seidl je poročal o društvenem delu in o njegovih načrtih. Na Gorjancih se bo obzidal znameniti studenec »Gospodična«. Parcele okoli studenca so že last podružnice SPD, navožen je gori že pesek in kamenje, z delom pa se prične najbrže šele v juliju, ker nadzorovanje dela prej ni mogoče. Pri svetem Miklavžu namerava otvoriti poleti gostilno šentjernejški birt Nace Hudoklin. Planinska podružnica bo stopila z njim v stik, da se gori skupno osnuje stalno planinsko zavetišče, ki bo turistom nudilo vse ugodnosti. Poskusilo se bo ustanoviti enako zavetišče na Trški gori. Izdelale in namestile se bodo nove orientacijske tablice. Požrtvovalni odborik, učitelj v p. g. Lojze Lilijski bo nanovo markiral krasno turo: Novo mesto—Škrjanec—Veliki Podljuben—Drganja sela—Dol. Toplice. Stara, obširna in lepo zasnovana markacijska mreža pa se bo obnovila. Za tujsko-prometno razstavo v Ljubljani bo društvo oskrbelo veliko in pregledno karto hvalnih izletov v divni novomeški okolici. Trenutno šteje društvo točno sto članov. Dohodki društva so znašali lansko leto dinarjev 13.388'40, stroški pa Din 4540'40. Društvo ima naloženih v mestni hranilnici 8848 Din.

Rajhenburg

Kolesarjeva neobzirnost. V soboto 23. t. m. opoldne, ko so otroci zapuščali šolo, je v Rajhenburgu neki kolesar, ki je bil celo brez zvonca, zavozil med otroke in podrl na tla neko deklico iz 2. razreda. Sreča v nesreči je bila ta, da se otroku ni pripetilo nič hudega. Kolesar jo je pa jadrno popihal.

Binkoštni prazniki so potekali pri nas lepo in mirno, oba dneva smo imeli krasno vreme, katero je privabilo k nam lepo število Zagrebčanov. Senzacija so bile lepe, rdeče jagode, ki so jih našli otroci. Pa tudi nekaj fantov in deklet je skočilo v zakonski jarem o Binkošti.

Društvene vesti. Naše Sokolsko društvo se vneto pripravlja na sokolski nastop. — Izobraževalno društvo pa pripravlja Jurčičevega »Desetega brata«.

Jesenice

Binkoštni sejem. Na binkoštni ponedeljek je bil na Jesenicah sejem, ki je bil prav dobro obiskan.

Popravek. V »Mesarjevi gostilni« so priredili dva poslovna lokala za čevljarstvo in brivsko obrt. Gostilna pa ostane še dalje v istih prostorih.

Šah

Deveta partija remis

Rogaška Slatina, 26. maja.

Danes sta Spielmann in Pirc nadaljevala včeraj prekinjeno 9. partijo meča. Položaj Spielmanna je bil nekoliko boljši. Igrala sta ves dopoldne in se končno odločila za remis. Dosedanji rezultat tekmovanja je 5:5 : 3:5 za Spielmanna. Zmagal bo vsekakor Spielmann, ker bosta jutri odigrala le še zadnjo partijo.

Radio

Ljubljana, sreda, 27. maja. 12.15 Piosce (slogersko petje — šramel godba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Literarna ura: Enajst in dvanajst zvezek Cankarjevih zbranih spisov (Fr. Vodnik). 19.30 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. 22.00 Flavta solo s klavirjem. Izvaja g. Korošec, pri klavirju dr. Švara. 21.00 Salonski kvintet.

Ljubljana, četrtek, 28. maja. 12.15 Plošče (slovenske pesmi, plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbo-hrvaščina. 19.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 20.00 Dr. O. Reya: Potovanje na Spitzberge. 20.30 Pevski koncert Sattnerjevega zbora. 21.30 Koncert Radio kvarteta. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 27. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Leipzig: internacionalni koncert. 22.00 Novice. 22.10 Prenos zvočnega filma.

Zagreb, četrtek, 28. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Ljubljana (koncert). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, sreda, 27. maja. 10.00 Ljudskošolski radio. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Vokalni koncert. 17.30 Koncert radio orkestra. 19.30 Predavanje. 20.00 Internacionalni koncert v Leipzigu. 21.30 Glasbene uganke IV. 22.00 Novice.

Beograd, četrtek, 28. maja. 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 14.00 Srednješolski radio. 16.00 Plošče. 17.00 Vokalni koncert. 17.30 Plošče. 18.00 Narodne melodije. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Koncert radio orkestra.

Praga, sreda, 27. maja. 11.15 Plošče. 12.25 Bratislava. 16.25 Bratislava. 16.05 Plošče. 16.30 Otroška ura. 19.15 Leipzig. 21.30 Plošče.

Praga, četrtek, 28. maja. 11.15 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Koncert radio orkestra. 19.15 Koncert. 20.15 Ljudski večer. 21.00 Radio orkester. 22.30 Orgle.

Mednarodna agrarna banka

V dveh središčih svetovne politike se trudijo eksperti, gospodarstveniki, finančniki, državniiki itd., da zajezijo katastrofalno napredovanje svetovne gospodarske krize, katere najostrejšje konice se zrealizirajo v agrarnogospodarskih panogah svetovne proizvodnje. V Londonu je končalo mednarodno zasedanje pšenične konference, v Ženevi, sedežu Društva narodov, pa je evropski odbor predebatiral ustanovitve mednarodne družbe za poljedelski hipotekni kredit.

V Londonu se je poskušalo rešiti predvsem dvojne kardinalnih vprašanj: ukrepi o žitnih zalozah, nahajajočih se v posameznih državah in zboljšanje metod pri razdelitvi in trgovini z žitom. Poluradno se zatrjuje, da se je konferenca zaključila v smislu besedi predsednika Fergusona, ki je ob otvoritvi naglasil, da se bodo agrarnopolitična neugodja reševala »v duhu lokalnega sodelovanja in prostodušnosti«. V koliko so se ta prerokovanja uresničila, ni mogoče kontrolirati. Vsekakor pa se je morala konferenca boriti z nebroj raznimi težkočami, ki jih je v gotovi meri serviral mednarodna spekulacija, ki je živo občutila, da se mednarodni forum vmešava v njene posle. Ali bo najavljeni »Clearing House« izvrševal svoje funkcije v taki meri, kakor si to zamišljajo njegovi ustanovitelji, je odprto vprašanje. Najbrž bo potrebno, da se podvzamejo odločni ukrepi in radikalnejša sredstva, da se nerazmerje med produkcijo in konsumom končno uredi. Edino uspešno sredstvo pa je, da se produkcija v prekomorskih deželah omeji in povrne na predvojno stanje. Ta potreben umik se pojavlja danes v vsem privatnem gospodarstvu. One gospodarske panoge, ki so se pod uplivom vojnih potreb čezmerno povečale in razširile, so morale v novem stanju prirediti z omejitvijo; in isto pot bo morala nastopi Amerika. Če bi londonska konferenca na vprašanja na ta način reševala, bi se dosegel prav kmalu zadovoljiv uspeh in s tem bi bila svetovna žitna kriza odpravljena.

Medtem ko so se razgovori v Londonu vršili pri zaprtih vratih in so se vsa vprašanja obravnavala strogo zaupno, se je v Ženevi postopalo mnogo bolj širokogrudno. Ženevska pogajanja so dovedla do zaključka z osnovanjem Mednarodne agrarne banke, z nekako panevropsko opremo in kot nadomestek evropske carinske unije.

Namen Mednarodne agrarne banke, ki naj bi se ustanovila za začetnim delniškim kapitalom 5 milij. dolarjev, — ki bi se polagoma dvignil

na 50 milj. dolarjev — je nuditi dolgoročne kredite družbam, oziroma hipotekarnim bankam, poljedelskega značaja po nizki obrestni meri. Kako naj se ta nizka obrestna mera razume s stališča poljedelca?

Rentabilitetni računi naših kmetijskih obratov v Dravski banovini nam pokažejo, da je večina naših obratov pasivna. (Tako vsaj zatrjujejo strokovnjaki.) Ostanek aktivno obratujočih posesev računa na obrestovanje investicijskega kapitala 1% do 2%. Računati pa moramo, da poljedelstvo v južnih krajih obratuje v večini ekstenzivno, obrestovanje investicijskega kapitala je tamkaj še znatno nižje. Iste, oziroma še slabše razmere so tudi v drugih južnovzhodnih predelih Evrope, katerim so v prvi vrsti namenjeni ti agrarni krediti. Kako nizka bi potemtakem morala biti obrestna mera Mednarodne agrarne banke, da bi sploh prišla v poštev za imenovane države?

K temu pa je treba prišteti še razne druge neprijetnosti. Mednarodni kapital zahteva, predno preide v roke dolžnika, sigurno jamstva. Dolžna razmerja pa so tudi pri nas zlasti v južnih krajih, posebno pa v drugih južnovzhodnih državah precej neprozorna. Pomankanje katastra, zemljiških knjig in sličnih institucij povzroča nesigurnost in včasih onemogoča sploh vsako finančno operacijo. Posledica temu bo, da bo moral ta kapital preiti večje število vmesnih členov, ki so poučeni o razmerah in bodo seveda pri tem iskali zaslužka. Ta »nizka obrestna mera« se bo avtomatično dvigala in prinašala koristi baš onim, kojim sploh niso bili ti krediti namenjeni. Dunajski denarni trg bo edini — kot običajno — spravljati dobiček v svoj mošnjiček.

Je pa nebroj drugih lokalnih pomislekov, ki padajo v oči. Predvsem zaslužnjen našega poljedelstva po tuji roki. Dobro se zavedamo, kake nevarnosti nam je serviral tuj kapital pri takozvani »nacionalizaciji« naše industrije. Vemo tudi, koliko raznih priveskov je prispelo v našo državo s tujim kapitalom, čeravno se dobro zavedamo, da nam je ta kapital v gotovi meri potreben.

V koliko prihaja snovanje Mednarodne agrarne banke za nas v poštev, je vprašanje temeljitejšega studija, vsekakor pa je gotovo, da se bo morala pomoč, ki jo želi nuditi mednarodni kapital agrarnim državam, postaviti na trdne noge, obenem pa se bo morala čuvati neodvisnosti teh držav, ker bo v nasprotnem slučaju ta institucija postavljena v pesek.

98-98, Budimpešta 123-98, Bukarešta 4-2313, London 34-605, Madrid 70-40, Milan 37-245, Newyork 71-20, Pariz 27-835, Praga 21-075, Sofija 5-1535, Stockholm 190-60, Kopenhagen 190-40, Varšava 79-63, Zürich 137-57.

Curih, 26. maja. Beograd 9-13, Pariz 20-24, London 25-17, Newyork 517-35, Bruselj 72-025, Milan 27-095, Madrid 51-4, Amsterdam 208-15, Berlin 123-16, Dunaj 72-72, Sofija 3-75, Praga 15-33, Varšava 58-05, Budimpešta 90-30, Atene 6-70, Carigrad 2-46, Bukarešta 3-08, Helsingfors 13-05.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 26. maja. 7% Bler. 82-50, 8% Bler. 92-50, Celjska pos. 150, Ljublj. kreditna 120, Prva hrv. 945, Kreditni zavod 160-170. Večve 120, Stabna 40, Ruše 220.

Zagreb, 26. maja. Državni papirji: 7% inv. pos. 87-88, vojna škoda ar. 419-420 (420), kasa, junij 419-421, julij, avgust 418-421, december 421 bl., 4% agr. obv. 51-51-50, 7% Bler. a. 82-82-50 (82-50-82), k. 81-50 d., 8% Bler. 81-25-932-91-75, 91-50, 7% pos. hip. b. ar. 83-50-85, k. 83-50-85, Begluške 65-50 do 66 (66-50, 65-75). Banke: Hrvatska 50-60, Prastrediona 945-955, Union 170-174, Jugo 73 do 74, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 7700 d., Srbska 188-190. — Industrije: Sečerana Osijek 275-290, Trboveljska 269-273, Slavonija 200 d., Večve 120 d., Zemaljska 137-140, Nar. šumska 25 d., Guttman 132-140, Slaveks 25-30, Danica 67-50 do 72-50, Drava 235-236, Nar. min. 18 bl., Isis 50 d., Dubrovačka 340 bl., Jadr. pl. 520-530.

Beograd, 26. maja. 7% inv. pos. 87-50-88-50, 7% Blaire 81-82, 8% Blaire 92, 7% pos. hip. banke 84, 4% agr. obv. 50-50-51-25, 6% begl. obv. 66-50, tobačne srečke 20, Rdeči križ 42-4, vojna škoda 418-50-419, Narodna banka 77-50.

Dunaj, 26. maja. Bankverein 15-20, Kreditni zavod 22-75, Dunav-Sava-Adria 13-20, Prioritete 91-20, Trbovelje 30-90.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, brez prometa.

Novi Sad, 26. maja. Pšenica: 79/80 kg srednjebaška 200-202-50, baška okolica Novi Sad 197-50-200, baška okolica Sombor 187-50-190, baška potiska šlep 205-207-50, gornjebaška 202-50-205, gornjebanatska in banatska Bega šlep 200-202-50, sremska, slav. 78 kg 182-50 do 187-50, sremska-okolica Indija 78 kg 187-50 do 192-50, slav. šlep 77/78 kg 177-50 do 182-50. Otrobi: baški, sremski, ban. slav. 115-120. — Vse ostalo neizpremenjeno. Promet pšenica 11 vagonov, koruza 42 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 5 vagonov. Tendence: mirna.

Sombor, 26. maja. Pšenica: baška potiska šlep 80 kg 200-205, baška okolica Sombor 78/79 kg 185-190, gornjebaška 79/80 kg 200 do 205, sremska 78 kg 182-50-187-50, slav. 78 kg 180-185, Koruza: baška 101-103, baška junij 103-105, baška ladja Dunav 105-107. Moka: baška št. 2. 255-275. Vse ostalo neizpremenjeno. Otrobi: baški 15-120. Tendence: mlačna. Promet 170 vagonov.

Budimpešta, 26. maja. Koruza: junij 13-90 do 14-52 (14-50-14-51), julij 13-60-13-66 (13-63 do 13-65), avgust 13-75-13-77 (13-76-13-78). — Koruza: maj 10-90 (10-85-10-90), julij 10-90.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, promet 1 vagon tesanega lesa, 1 vagon bukovih drv, 1 vagon jelovih drv.

Stanje II. lige

Po nedeljski tekmi BSK : Soko, ki je bil edini par, ki je nastopil to nedeljo v državnem prvenstvu, je stanje beogradske lige naslednje:

BSK	2	0	0	10	1	4
Soko	3	1	1	4	5	3
Sask	2	1	0	1	4	2
Slavija	2	1	0	1	2	3
Jug	2	0	1	1	1	8
Jugoslavija	1	6	0	1	0	2

Državno prvenstvo v table tenisu

V dnevi 23., 24. in 25. t. m. se je vršilo v Zagrebu državno prvenstvo v table tenisu, na katerem so sodelovali vsi najboljši klubi iz naše države, med njimi tudi ljubljanska Ilirija in Mura iz Murske Sobotice. Zastopniki iz naše banovine so se prav dobro obnesli in zasedli 3 državna prvenstva in več mest. V vseh moških disciplinah je zmagal Sombor, v damskih pa Ljubljana in Murska Sobotica, tako da je Zagreb ostal brez prvenstva.

V konkurenci moštev je postal državni prvak Somborsko SU v postavi Maksimović, Hezner, Steiner, Gradjanski. Drugo mesto je zasedel Zeljeznikar (Zagreb), tretje Ilirija (Ljubljana). V izločilnem kolu je premagala Ilirija Makabijs (Zagreb) s 5 : 1. V finalu so bili rezultati: Ilirija : Maraton 5 : 2, Sombor : Ilirija 5 : 1, Zeljeznikar : Maraton 5 : 0, Sombor : Zeljeznikar 5 : 1, Sombor : Maraton 5 : 0, Zeljeznikar : Ilirija 5 : 3.

V moškem singlu je nastopilo 20 tekmovalcev. Ilirijani so takoj v začetku naleteli na najmočnejše tekmovalce in so do tretjega kola vsi izpadli. Končni zmagovalci, državni prvak Maksimović je znatno nadkriljeval vse ostale in je sigurno zmagal nad vsemi že v treh šestih. Edino Nemec Ludvik mu je odvzel en set. V finalu je Maksimović premagal sigurno najnevarnejšega konkurenta Koneza (Zeljeznikar) s 21 : 12, 11, 17. Končno stanje: 1. Maksimović (Sombor), 2. Konez (Zeljez.), 3. Hexner (Sombor), 4. Weiler (Zeljez.).

V dvojbi gospodov so zopet prevladovali Somborčani. Oba ilirijanska para sta bila izločena že v prvem kolu (cup sistem). Končno stanje: 1. Maksimović-Hexner (Sombor), 2. Steiner-Gradjanski (Sombor).

Damski single je bil sigurna stvar Ilirije. Obe zastopnici Ilirije Wormova in Gerziničeva sta znatno nadkriljevali vse ostale. Senzacija je vzbudila Wormova, ki si je s svojo sijajno igro na mah pridobila simpatije vseh gledalcev. V finalu je sigurno zmagala Wormova nad klubsko tovarišico Gerziničevico s 21 : 16, 17, 14 : 21, 21 : 19. Končno stanje: 1. Wormova (Ilirija), 2. Gerziničeva (Ilirija), 3. Cimpermanova (Mura), 4. Krausova (Makabi).

Damski double se je končal z nepričakovano zmago Mure. Par Ilirije je bil sigurni favoriti, vendar je podlegel radi indisponiranosti Gerziničeve izvrstnemu paru Mure. Zmaga je bila zaslužena, toda težka: 21 : 14, 7 : 21, 21 : 15, 18 : 21, 21 : 14. Stanje: 1. Kardoš-Cimperman (Mura), 2. Worm-Gerzinič, 3. Kohn-Kraus (Makabi).

V mixed double je bila izredno ostra in zanimiva borba. Najlepši boj sta nudila para Wormova-Nagy (Ilirija) in Malinarjeva-Weiler (Zeljez.). Zmago je odločila izvrstna Wormova. V naslednjem kolu je bil ilirijanski par nepričakovano premagan od para Cimpermanova-Nemec L. (Mura), na katerim je nato v finalu zmagal sigurno par Gerzinič Neda-Leo (Ilirija) s 21 : 19, 7, 18. Končno stanje: 1. Gerziničeva-Gerzinič (Ilirija), 2. Cimpermanova-Nemec L. (Mura), 3. Wormova-Nagy (Ilirija).

Ilirija se je lefos prvič udeležila državnega prvenstva in je dosegla nad vse časten uspeh. Pridobila si je 2 državni prvenstvi ter po dve drugi in tretji mesti.

Organizacija turnirja je bila slaba, termin za tekmovalce prepozen, radi prevelike vročine so trpeli vsi tekmovalci in so mnogi igrali pod običajno formo.

Drugi dan spomladanskega derby mitinga na Tezmem pri Mariboru

Maribor, 25. maja.

Danes so se konjske dirke nadaljevale. Rezultati so bili naslednji:

VIII. Dirka Dravske banovine. Za 4- do 12-letne konje vseh krajev. Proga 2400 m. Nagrade: Din 2000, 1000, 600 in 400. 1. Finiš (Franc Herić) 1'38; 2. Jon (Franc Reibenschuh) 1'31'5; 3. Borica (Vekoslav Razlag) 1'41; 4. Saperlot (Franc Filipič) 1'38.

IX. Dirka Ptuj. Za 3- do 12-letne jugoslovanske konje. Proga 2200 m. Nagrade: Din 1500, 750, 450 in 300. 1. Uškiea (Franc Kardinar) 1'45; 2. Julija (Aleš Paulin) 1'41; 3. Tulpa (Ludvik Kardinar) 1'42'2; 4. Psina (Jožef Slavčič) 1'41.

X. Dirka Cven. Za 3- do 12-letne konje kmečke reje. Proga 2100 m. Nagrade: Din 1250, 625, 375 in 250. 1. Finiš (Franc Herić) 1'39'5; 2. Tulpa (L. Kardinar) 1'45'2; 3. Psina (Josip Slavčič) 1'43; 4. Egga II (Franc Skuhala) 1'39'5.

XI. Dirka mesta Maribor: Dvoprežna amaterska vožnja za 4-letne in starejše jugoslovanske konje. Proga 2800 m. Nagrade: Din 2000, 1000, 600 in 400. 1. in 2. mesto se delita Borica (Vekoslav Razlag)—Finiš (Franc Herić) in Saladin—Saperlot (Franc Filipič); 3. Belona—Basel (kobilarina Turnišče) 1'58; 4. La Flèche (Franc Filipič)—Danka (kobilarina Turnišče) 1'59.

Sport

XII. Nagradno skakanje čez 8 prepon: Za konje, ki še niso zmagali petkrat v lahki in spodnji kategoriji ali v težki enkrat. Nagrade: Din 1000, 600, 400 in 300. 1. Mabi (R. Trojanović, Zagreb), 2. Liebling (V. Wolf, Zagreb); 3. Sokol (M. Milojevič, Slov. Bistrica); 4. Rummy (R. Wolf, Zagreb).

XIII. Nagradno skakanje preko pojačenih prepon. Za vse konje. Nagrade: Din 1500, 1000, 700 in 500. 1. Djerdjelez Alija (R. Rončević, Zagreb); 2. Lela (St. Djurovjevič, Zagreb) 3. Mabi (R. Trojanović, Zagreb); 4. Meres (R. Wolf, Zagreb).

Tenis turnir za prvenstvo Dravske banovine.

Maribor, 25. maja.

Za binkošne praznike je priredil ISSK Maribor tekmovalce za nacionalno prvenstvo Dravske banovine. Udeležba od strani tekmovalcev je bila zelo velika. Tekmovanja so se udeležili najboljši igralci Ljubljane, Zagreba, Celja, Ptuja in Maribora. Organizacija je bila brezhibna.

V naslednjem rezultati:

I. Gospodje posamezno: semifinale Kukuljevič (Zagreb) : Leyrer (Maribor) 6 : 4, 3 : 6, 6 : 3; Hitzl (Maribor) : Antolković (Zagreb) 8 : 6, 4 : 6, 6 : 2; finale: Hitzl : Kukuljevič 4 : 6, 6 : 4, 7 : 5, 6 : 3.

Končni placement: 1. Hitzl (Maribor), 2. Kukuljevič (Zagreb), 3. Leyrer in Antolković.

II. Gospodje v dvojje: semifinale: Kukuljevič-Hagenauer (Zagreb) : Bergant (Maribor)—Antolković (Zagreb) 6 : 0, 6 : 3; finale Kukuljevič-Hagenauer : Hitzl-Holzinger (Maribor) 6 : 0, 6 : 4, 2 : 0 w. o.

Končni placement: 1. Kukuljevič-Hagenauer (Zagreb); 2. Hitzl-Holzinger (Maribor); 3. Bergant—Antolković in Brigić-Freudenreich (Zagreb).

III. Dame posamezno: finale Schweighardz W. (Zagreb) : Ravnik (Maribor) 7 : 5, 6 : 2.

Končni placement: 1. Schweighardz W. (Zagreb); 2. Ravnik (Maribor), 3. Hribar in Lipser (Maribor).

IV. Mešani pari: semifinale: Antolković (Zagreb)—Babič (Maribor) : Brigić-Schweighardz (Zagreb) 6 : 0, 6 : 2; finale: Hitzl (Maribor)—Schweighardz (Zagreb) : Antolković-Babič 6 : 3, 6 : 1.

Končni placement: 1. Hitzl-Schweighardz; 2. Antolković-Babič; 3. Bergant-Ravnik in Brigić-Schweighardz.

V. Juniorji: semifinale: Šivic (Ljubljana) : Unger (Maribor) 6 : 1, 6 : 3; finale: Šivic : Banko (Ljubljana) 6 : 2, 6 : 0.

Končni placement: 1. Šivic (Ljubljana); 2. Banko (Ljubljana); 3. Pušenjak in Unger (Maribor).

ISSK Maribor : SK Orient (Sušak) 4 : 4 (1 : 4)

Maribor, 25. maja.

Drugo srečanje med gornjim nasprotnikom je tudi končalo neodločeno. Rezultat odgovarja prilično poteku igre. V prvem polčasu je dominiral Orient, dočim je v drugem polčasu prevladoval ISSK Maribor. Goli so padli: v prvem polčasu v min. 1 : 0 za O. v 14. min. (11 m) 1 : 1, v 26. min. 2 : 1 za O. v 35 min. 3 : 1 in v 36. min. 4 : 1 za Orient. V drugem polčasu v 14. min., v 40. min. in v 41. min. izenačenje 4 : 4.

Sodil je objektivno g. dr. Planinšek.

V predtekmi je rezerva SK Zelezničarja, ki je bila počinjena s 6 igralcem prvega moštva popravila rezervo ISSK. Maribora s 2 : 1 (1 : 0). Sodil je dobro g. Jančič.

SK Rapid : Salzburger Athletik SK 3 : 3 (2 : 1)

Mariborski Rapid je za Binkošne praznike gostoval v Salzburgu proti tamkajšnjim Salzburger ASK. Prva tekma je končala neodločeno 3 : 3.

SK Rapid rez. : SK Mura 9 : 4 (5 : 2)..
Rapidova rezerva je odigrala v nedeljo v Murski Soboti prijateljsko tekmo z SK Muro in zmagala v razmerju 9 : 4.

Speciální entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

BREDA žepni robci kom. Din 2- Najmo-
dernejše vezenje zaves, pregrinjaj in perila.

Pozor gg. gradbeniki: Beli angleški portlandcement

»Snowcrete za fasade, stopnice, terrazzo, obloženje zidovja itd. dobavlja zastopnik, staveben material in tvornica cementnih izdelkov — JOS. CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana« !

Gospodarske vesti

× Inozemske tvrdke bodo na XI. ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 30. maja do 8. junija, po državah zastopane takole: Amerika 20, Anglija 7, Avstrija 42, Belgija 1, Čehoslovaška 16, Danska 1, Francija 5, Holandska 3, Italija 4, Madjarska 9, Nemčija 86, Poljska 1, Švedska 3, Švica 2.

× Za znižanje skupnega davka na poslovni promet. Centrala industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije je naslovila na finančno ministrstvo prošnjo za znižanje skupnega davka na poslovni promet za domači cement na 12%.

× Prevozne olajšave za potnike in blago, namenjeno na XI. ljubljanski velesejem, ki se bo vršil letos od 30. maja do 8. junija, so dovolile sledeče tuje države: Avstrija, Bolgarija, Čehoslovaška, Grška, Italija, Madjarska, Nemčija, Poljska, Romunija, Saargebiet in Švica.

× Uvoz krompirja v našo državo v mesecu aprilu. Poljedelska ogledna in kontrolna stanica v Topčideru je poslala oddelku za rastlinsko proizvodnjo in poljedelskem ministru poročilo o uvozu krompirja v mesecu aprilu t. l., iz katerega je razvidno, da smo v tem času uvozili iz Madjarske, Italije, Čehoslovaške in Poljske 90.210 kg krompirja.

× Trgovine in sploh vse, ki se zanimajo za napredek našega gospodarstva, opozarjamo na letošnji XI. velesejem v Ljubljani, ki se vrši od 30. maja do 8. junija. Ogromni napredek velesejma je že razviden iz tega, da sta se lani dogradili še dve novi stavbi, tako da jih je sedaj 10, ki bodo natrpne domačih in inozemskih tovaru vseh branž. Poznani pa so tudi divni kraji Slovenije. Posetite brate Slovence. Legitimacije se dobe po Din 30 — pri denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, železniških postajnih blaginjah, Putniku itd. in pri uradu velesejma direktno. Polovična vožnja po železnici.

× Veliki nakupi žitarie v Franciji. Pariški listi poročajo, da je Francija v zadnjem tednu nakupila 400.000 q žitarie v državah podunavskega bazena. Zatrjuje se, da namerava Francija tudi v bodoče svoje potrebe pokrivati v južnovzhodnih predelih Evrope.

Borzna poročila

dne 26. maja 1931.

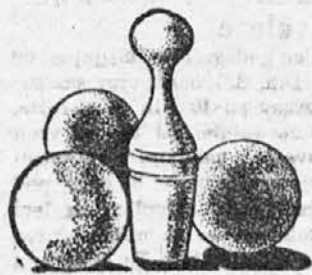
Devizna tržišča

Ljubljana, 26. maja. Amsterdam 22-805, Berlin 13-505, Bruselj 7-8938, Budimpešta 9-8977, Curih 1094-10-1097-10, Dunaj 7-9555-7-9855, London 257-64-276-44, Newyork 56-62, Pariz 221-86, Praga 167-67-168-47, Trst 295-85 do 297-85.

Zagreb, 26. maja. Amsterdam 22-775-22-835, Dunaj 795-55-798-55, Berlin 13-505 bl., Bruselj 789-38 bl., Budimpešta 988-27-991-27, London 275-64-276-44, Milan 295-877-297-877, Newyork ček 56-52-56-72, Pariz 220-80-222-80, Praga 167-67-167-47, Curih 1094-10-1097-15.

Beograd, 26. maja. Amsterdam 22-7750 do 22-8350, Berlin 13-49-13-52, Budimpešta 988-27 do 991-27, Dunaj 795-55-798-55, London 275-64 do 276-44, Milan 295-82-297-82, Newyork 56-52 do 56-72, Pariz 220-86-222-86, Praga 167-67 do 168-47, Curih 1094-10-1097-10.

Dunaj, 26. maja. Amsterdam 285-96, Atene 9-2275, Beograd 12-5587, Berlin 169-21, Bruselj



Gostilničarjem in privatnikom

nudim KROGLE (lignus santus) za baliranje kakor tudi KEGLE za kegljišče po najnižjih cenah

LOVRENČIČ VIKTOR

strugar

Ljubljana, Zalokarjeva ulica štev. 13.

Oglejte razstavo na velesejmu

Nogavice, roka-

vence, volna in bombaž 463

ajščene in v velik iz



Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 11.810/21. 1432-3-2

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82-105 zakona o drž. računovodstvu za občo državno bolnico v Ljubljani dobavo sledečih potrebščin:

- 600 m gradla za žimnice,
- 1300 m močne rujave kotenine, 156 cm,
- 400 m platna za telesne brisače 50 cm,
- 350 m Livre-gradla, modro-belo črtanega 78 cm,
- 650 m kotenine, rujave, mehke, 156 cm,
- 300 m bele, močne kotenine, 156 cm,
- 4000 m bele, močne kotenine, 78 cm,
- 250 m Marinegradla 80 cm,
- 300 m močne hlačevine 120 cm,
- 500 m Oxford-blaga 78 cm,
- 50 m močnega cvilba za slamnjače, 120 cm,
- 25 tucatov žepnih robcev,
- 300 komadov servijetov,
- 300 m platna za kuhinjske brisače.

Vse naštele dobave se izvrše franko zgoraj navedena bolnica. Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, naročiti razpisano blago v večji ali tudi manjši količini.

Licitacija se bo vršila v sredo dne 10. junija 1931, ob enajstih dopoldne v sobi št. 26 banske palače na Bleiweisovi cesti št. 10.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za opremo obče drž. bolnice v Ljubljani«, je vložiti po pošti, osebno ali pa pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavejco, in sicer domače 10%, inozemski pa 20 % skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o združiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da na nje pristane. Vzorci se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Podrobni pogoji za dobavo so interesentom na razpolago pri ekonomatu kraljevske banske uprave proti plačilu 10 Din za izvod.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 20. maja 1931.

VI. No. 11.810/24. 1433-3-2

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82-105 zakona o drž. računovodstvu za bolnico:

1. Obča državna bolnica v Ljubljani,
2. Bolnica za duševne bolezni v Ljubljani in na Studencu: I. dobavo 3090 kg žime za žimnice boljše vrste: mora biti prana in desinficirana z neškodljivimi sredstvi, naravne barve, dolga ca 40 cm, ne sme vsebovati tujih primesi;
- II. dobavo 115 železnih bolniških postelj z žičnim vložkom, belo pleskanih.

Dobava se vrši franko zgoraj navedenim bolnicam.

Licitacija se bo vršila v četrtek dne 11. junija 1931, ob 11. uri dopoldne v glavni pisarni kraljevske banske uprave, Bleiweisova cesta št. 10, soba št. 49.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za dobavo žime (železnih postelj)«, je vložiti po pošti ali po pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavejco, in sicer domači 10%, inozemski pa 20 % skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o združiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da nanje pristane. Eventuelni vzorci žime se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 20. maja 1931.

VI. No. 11.810/23. 1431-3-2

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82-105 zakona o drž. računovodstvu, čl. 24 »Uredbe o ugotovitvi imovine, na

činu uprave in budžetiranju banovine in na osnovi banove »odredbe o ustanovitvi, sestavi in poslovanju centralne komisije za skupno nabavo večjih potrebščin banovinskih uradov, zavodov in podjetij na področju Dravske banovine« za bolnice: Splošna bolnica v Mariboru, Zdravilišče na Golniku, Javno bolnico v Slovenjgradcu, Javno bolnico v Brezicah in Javno bolnico v Celju

dobavo sledečih potrebščin v približni količini:

1. 1000 m gradla za žimnice,
2. 7900 m kotenine dvojne širine za rjuhe in prevleke,
3. 750 m blaga za telesne brisače,
4. 1200 m Livre-gradla za strežniške plašče,
5. 300 koev iz čiste volne v minim. teži 2 kg,
6. 700 m rjave, mehke, 156 cm široke la. kotenine,
7. 279 m bele, močne, 156 cm široke kotenine,
8. 2000 m bele, močne, 78 cm široke kotenine,
9. 100 m marine-gradla, 80 cm širine,
10. 100 m platna za predpasnike, 78 cm širine,
11. 450 m komadov servijetov,
12. 12 komadov namiznih prtov (Jaquard),
13. 12 komadov šivanih odej,
14. 20 m platna za kuhinjske brisače,
15. 40 m blaga za ženske naglavne rute,
16. 100 m bele tkanine,
17. 200 m belega, obojestransko črtanega gradla,
18. 120 m belega šifona,
19. 340 m atlas-gradla, 120 cm širine,
20. 80 m moleskina za kuhinjske obleke,
21. 70 m modrega blaga za delovne obleke,
22. 220 m lahke kotenine za komprese, 90 cm širine,
23. 200 m lahke kotenine za plenice,
24. 30 m nepremočljivega blaga za predpasnike,
25. 14 komadov preprog za pred postelje,
26. 2050 kg žime boljše kvalitete,
27. 150 parov brezpetnikov.

Vse naštele dobave se izvrše franko zgoraj navedene bolnice.

Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, naročiti razpisano blago v večji ali tudi manjši količini.

Licitacija se bo vršila v petek, dne 12. junija 1931 ob 11. dopoldne v sobi št. 26 banske palače na Bleiweisovi cesti št. 10.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za opremo banovinskih zavodov«, je vložiti po pošti, osebno ali po pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavejco, in sicer domači 10%, inozemski pa 20 % skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o združiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da na nje pristane. Vzorci se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Podrobni pogoji za dobavo so interesentom na razpolago pri ekonomatu kraljevske banske uprave proti plačilu 10 Din za izvod.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 21. maja 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

E 7303/30-14 1444

Dražbeni oklic.

Dne 24. junija 1931 ob poldevetih bo na licu mesta, Tacen št. 39, dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Tacen, vl. št. 78.

Cenilna vrednost: 1. poslopja 26.610 Din, 2. zemljišča 26.542 Din 50 par, skupaj 53.152 Din 50 par; najmanjši ponudek 5316 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 11. maja 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

558. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 15. maja 1931.
Besedilo: Janeš Mirko.
Obratni predmet: trgovina z manufakturnim, modnim, kratkim in pletenim blagom.

Imetnik: Janeš Mirko, trgovec v Mariboru, Kralja Petra trg št. 9.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 15. maja 1931.

Firm 321/31 — Rg A III 167/1.

*

559. Sedež: Jesenice.
Dan vpisa: 16. maja 1931.
Besedilo: Iv. Gogala.

Obratni predmet: Izdelovanje čepic na tovarniški način. Imetnik: Gogala Ivana, trgovka na Jesenicah št. 17. Prokurist: Gogala Ivan, trgovski poslovodja na Jesenicah št. 17.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931.

(Firma 306/31 — Rg A VII. 58/1)

Izbrisala se je nastopna firma.

560. Sedež: Črenšovec.
Dan izbrisa: 15. maja 1931.
Besedilo: Bendekevič & Weiss.

Obratni predmet: izvozna trgovina z živo in zaklano živino in s svinjami. Izbrisala se je vsled razdružitve družbe in opusta trgovine.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 15. maja 1931.

Firm 227/31 — Rg A III 31/3.

Konkurzni razglasi

S 7/31-1 1442

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Martina Ferdo, trgovca v Dol. Prekopi št. 24, pošta St. Jernej.

Konkurzni komisar: dr. Lozar Fran, starešina okrajnega sodišča v Kostanjevici. Konkurni upravnik: Rabuse Franc, trgovec v Kostanjevici.

Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Kostanjevici dne 8. junija 1931 ob devetih.

Oglasitveni rok pri okrajnem sodišču v Kostanjevici do dne 6. julija 1931.

Ugotovitveni narok pri okrajnem sodišču v Kostanjevici dne 11. julija 1931 ob devetih.

Okrožno kot konk. sodišče Novo mesto, oddelek II., dne 23. maja 1931.

*

Sa 18/31-2 1439

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Brumen Martina, trgovca v Beltincih št. 11.

Poravnalni komisar sodnik dr. Fabiani Friderik, starešina okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi.

Poravnalni upravitelj dr. Pikuš Janko, advokat v Dolnji Lendavi.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi dne 4. julija 1931, ob devetih. Rok za oglasitev do 31. junija 1931. pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 23. maja 1931.

*

Računski zaključek Celjske posojilnice d. d. v Celju

Aktiva Čista bilanca dne 31. decembra 1930 Pasiva

	Din		Din
Blagajna	1,841.780-17	Delniška glavnica	8,000.000-—
Devize in valute	638.495-99	Rezerve:	
Imetje pri bankah	8,619.848-73	splošna	Din 3.506.743-70
Vrednostni papirji	4,298.005-93	specijalna	
Menice	7,325.157-92	dubiozne	
Dolžniki	71.051.375-19	terjatve	1,734.076-30
Dolžniki za garancije in		specijalna za	
zira	Din 3,184.463-10	valutne spre-	
Nepremičnine:		membe	870.407-02
Narodni dom v		Hranilne vloge na knjižice	40,402.900-35
Celju	Din 1.859.644-06	Upniki v tekočem računu	41,258.124-83
Hiša Kralja Pe-		Upniki za garancije in	
tra cesta 16	1,219.441-68	zira	Din 3,184.463-10
Hiša in hmeljar-		Reeskompt pri Narodni banki	158.160-30
na Šoštanj	163.558-60	Dividenda nevdignjena	126-—
Inventar	3-—	Čisti dobiček	1,186.572-77
	Din 3,184.463-10		Din 3,184.463-10
	97,017.111-27		97,017.111-27

Izguba Račun izgube in dobička z dne 31. decembra 1930

	Din		Din
Upravniki stroški	1,518.470-97	Obresti	2,479.880-07
Davki	282.965-—	Dohodki bančnih poslov	335.018-34
Kurzna diferenca	5.838-17	Dohodki hiš	178.948-50
Čisti dobiček	1,186.572-77		
	2,993.846-91		2,993.846-91

S 10/30-10 1435

563. Odprava konkurza.

Prezadolženka zapuščina Basle Ivana, stavbenika v Trnavi.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. štev. S 10/30-2 o imovini prezadolženke, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa, po § 151 k. r.

Okrožno kot konkurzno sodišče v Celju, dne 20. maja 1931.

*

Sa 12/30-8 1438

564. Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnice Kohlenbrandt Marije, trgovke in posestnice v Črni pri Prevaljah, je končano.

Poravnava sodno potrjena.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 15. maja 1931.

*

Sa 7/31-71 1441

565. Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnika Gulda Franc, trgovca v Mariboru, registrovanega pod firmo Franc Gulda v Mariboru, je končano. (Poravnava potrjena).

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 15. maja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

VII/2 štev. 12512-1931-6 1445

Objava.

Mnogokratnik davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin v okoliših mestne občine ljubljanske za mesec april 1931.

Komisija za določitev mnogokratnikov glede davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin je v smislu § 5. navedbe z dne 21. oktobra 1922, Urad. list št. 365/113, določila mnogokratnik za mesec april 1931 na 9-13 za vrednosti in zneske izražene v dinarski veljavi.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 19. maja 1931.

Razne objave

1411-3-3

Poziv

»DIANA«, kopališka zadruga na Bregu pri Celju, je stopila v likvidacijo.

Zadruga poziva vse upnike, da prijavijo zadruzi svoje terjatve v izogib zakonitih posledic zamude.

Celje, dne 20. maja 1931.

»DIANA«
kopališka zadruga z o. z. na Bregu pri Celju.

*

Objava.

Izgubil sem izpričevalo drž. realne gimnazije v Kočevju iz l. 1928. na ime: Mihitsch Ernst iz Gotenice. Proglašam ga za neveljavno.

Mihitsch Ernst, s. r.

Gotenica 25, p. Koč. Reka.

*

Objava.

Izgubil sem šolsko odpustnico za V. razred osnovne šole v Sv. Bolfenku na Kogu in domovnico, izdano od občinskega urada Jastrebcu, oboje glaseče se na ime: Štampar Alojz, rodom iz Jastrebcu.

Proglašam ju za neveljavni.

Štampar Alojz, s. r.

t. č. Preseka, p. Središče ob Dr.

E. M. Remarque:

Pol nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

99

Sekundo se smo si stali nasproti. Hehl nas je po vrsti pogledoval. Bil je to nenavaden trenutek. Nekaj se je prelomilo.

Potem smo prišli udajajoče se truplo Maksa Weila in ga nesli proč. Ceste so bile zopet polne ljudi. Napravili so nam širok prostor, ko smo prišli med nje. Klici so se dvigali iz množice: »Noskijevi psi! Krvava policija! Morilci!« Iz hrbta Maksa Weila je curljala kri.

Nesli smo ga v bližnjo hišo. V holandski bar. Par sanitetcev je bilo že tam. Obvezovali so dva človeka, ki sta ležala na tleh plesišča. Neka žena z okrvavljenim predpasnikom je zdihovala in hotela na vsak način domov. S silo so jo morali toliko časa zadrževati, da so prinesli nosilnico in je prišel zdravnik. Dobila je strel v trebuh. Poleg nje je ležal mož, ki je bil oblečen v star vojaški suknjič. Obe koleni je imel prestreljeni. Ob njem je klečala njegova žena in tarnala: »Prav nič ni naredil! Samo mimo je šel! Prinesla sem mu ravno večerjo!« Kazala je na sivo emajlirano posodo za jed. »Samo večerjo —«

Plesalke holandskega bara so se stisnile v kot. Poslovodja je tekal ves razburjen semintja in izpraševal, ali ne bi mogli spraviti ranjence kam drugam. Uničen bo, če se bo pripovedovalo o tem. Nihče ne bo hotel več tu plesati. Anton Demuth, v svoji zlati portirski uniformi, je prinesel steklenico konjaka in ga vlival ranjencem v usta. Poslovodja ga je osupel gledal in mu dajal znamenja. Anton se ni dal motiti. »Ali misliš, da bom ohranil noge?« ga je vprašal ranjenec, »šofer sem!«

Prinesli so nosilnice. Zunaj so zopet ropotali strelji. Skočili smo. Tuljenje, kričanje in žvenketanje stekla je sledilo. Tekli smo ven. »Raztrgajte tlak!« je kričal nekdo in zasadi cepin med kamenje. Iz oken so metali žimnice, stole, otroški voziček. Od trga sem so se bliskali strelji. Raz streh je začelo pokati nazaj.

»Pogasite luči!« Iz gruč je skočil mož in vrge kamen v cestno luč. Naenkrat je nastala tema. »Kosole!« je zavpil Karol. On je bil. Poleg njega je bil Valentin. Ko vrtinec so strelji potegnili vse skupaj. »Naprej, Ernest, Ludvik, Karol!« je rjovel Kosole, »te svinje streljajo na ženske!«

Kje je še jasni dan, upanje, kovinsko sijajna koža deklice. Strelji bičajo, ljudje kriče, med hišnimi vrati ležimo, preplavljeni, naprej potisnjeni, opustošeni, besneči sovraštva, ranjence vlačijo proč. Kri namaka tlak, zopet smo vojaki, zopet nas je zgrabila vojna, ki divja in prasketa nad nami, med nami,

v nas — vse je proč. Tovarištvo je preluknjano od strojnice, vojaki streljajo na vojake, tovariši na tovariše. Končano, vse končano —

III

1

Adolf Bethke je prodal svojo hišo in se je preselil v mesto.

Ko je vzel svojo ženo zopet k sebi, je bilo nekaj časa vse v redu. Vsak svoje delo sta opravljala in kazalo je, da se bo vse zopet lepo uredilo.

Toda po vasi so začeli šušljati. Če je šla žena zvečer po cesti, so klicali za njo; — fantje, ki so jo srečavali, so se ji predrzno režali v obraz; — ženske so z razumljivo gesto dvigale krila pred njo. O vsem tem ni žena Adolfu nikdar ničesar povedala. Toda hirala je in od dne do dne je bila bolj bleda.

Tudi Adolfu se je godilo prav tako. Če je stopil v krčmo, je pogovor zastal; — če je koga obiskal, ga je sprejel molk in zadreg; — skrivnostna vprašanja so mu drznili stavljati; — v pijanosti so mu metali v obraz neumna namigavanja, večkrat pa se je valilo za njim zasmehovanje. Na to si ni vedel prav pomagati; mislil si je, čemu bi odgovarjal vsi vasi za nekaj, kar je smatral povsem za svojo zadevo. Čudno se mu je zdelo, da tega ni razumel niti pastor, ki ga je nejevoljen motril iz svojih zlatih očal, kadar je šel mimo njega. Vse to ga je mučilo, toda tudi Adolf ni nikdar črnil niti besede o tem napram svoji ženi.

Stanovanja v Ameriki

V Ameriki ima skoro vsaka rodbina svojo lastno hišico. V nebotičnikih ljudje navadno ne stanujejo, ker so v nebotičnikih večinoma le pisarne ali pa hoteli. Amerikanski domačin pa ne ljubi hotela, ampak hoče imeti svoj lasten dom.

Ko prestopiš hišni prag, prideš takoj v sobo. Predsoba ne poznajo; zato pa moraš odkriti klobuk, suho jčo ali palico kar v spalnici. Sobarice in kuharice navadno nimajo, ker so ženski posli silno dragi, in tako ni nič čudnega, da nosi jedi na mizo gospa, gospod pa reže meso in ga deli na krožnike. Vina navadno nimajo, pač pa pije vodo iz kozarcev za vino. Jedo pa v Ameriki silno radi raznovrstne salate poleg toplih prikuh.

Sobe v amerikanskih stanovanjih so večinoma majhne in opremljene so le z najbolj potrebno opremo. Mizo imajo na sredi sobe v jedilnici, v drugih sobah pa imajo postavljene male mizice in udobne stole ob stenah. Peči v sobah ne poznajo, ker imajo povsod centralno kurjavo.

V kuhinji imata mož in žena enake pravice in dolžnosti in si po »bratovsko« delita vse delo. Kuhinjska oprava je narejena vs na elektriko. Omar ne poznajo, pač pa imajo v zid udelanih dovolj odprtih, kamor spravljajo razne stvari. Kuhinjske posode ne vidiš nikjer, ker je vsa shranjena v votlinah v zidu.

Ceprav pa so stanovanja večinoma zelo preprosto opremljena, so razmeroma le draga, to pa zaradi visoke cene stavbišč.

Kako bo čez 5 milijonov let?

Angleški učenjak Holdane je sestavil na podlagi našega današnjega znanja fantastično sliko o tem, kako bo na svetu čez 5 milijonov let. Holdane pravi:

»Čez 5 milijonov let bosta dosegli tehnika in medicina svoja največja čuda. To, kar imenujemo mi danes »pomlajevanje ljudi«, bo tako napredovalo, da bodo živeli ljudje povprečno po 3000 let. Telesne bolečine bodo neznana stvar in o bolečinah bodo ljudje vedeli nekaj samo še iz starodavnih pripovedk. Če bo postal 2000 let star možak udovec, bo še razmeroma mlad in če se bo oženil drugič, bodo njegovi otroci iz prvega zakona lahko nad 1800 let starejši kakor otroci iz drugega zakona. Take rodovine bodo kar nekake države za sebe, ker bodo šteje na tisoče rodbinskih članov.

Vse potrebno pogonsko silo bodo dobivali ljudje iz morja. Velikosti in moči te sile si dandanes ni predstavljati ne moremo. Velikanske dele zemlje bodo umetno ogrevali, ker se bo zemlja vedno bolj ohlajala. V vsemirju bodo ljudje leteli kolikor in kedar bodo hoteli.

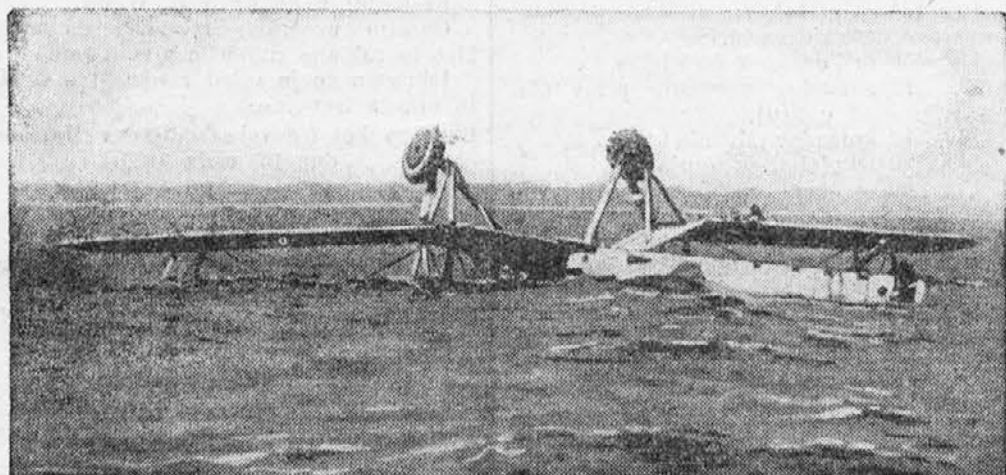
Ljudje pa bodo živeli takrat v večni nevarnosti, ker se bo luna vedno bolj bližala zemlji in nevarnost, da trčita obe telesni skupaj, bo vedno večja. Dan na zemlji bo vedno daljši in čez 2 milijona let bo dan tako dolg, kakor je danes 1 mesec. Pred nevarnostjo trčenja lune ob zemljo pa bodo ljudje bežali na planet Venero (»večernico«).

Najnovejša modna prismojija

Kakor poročajo pariški listi, zahteva najnovejša moda — dernier cri (zadnji krik) — da se mora barva ženskega lica ujemati z barvo obleke.

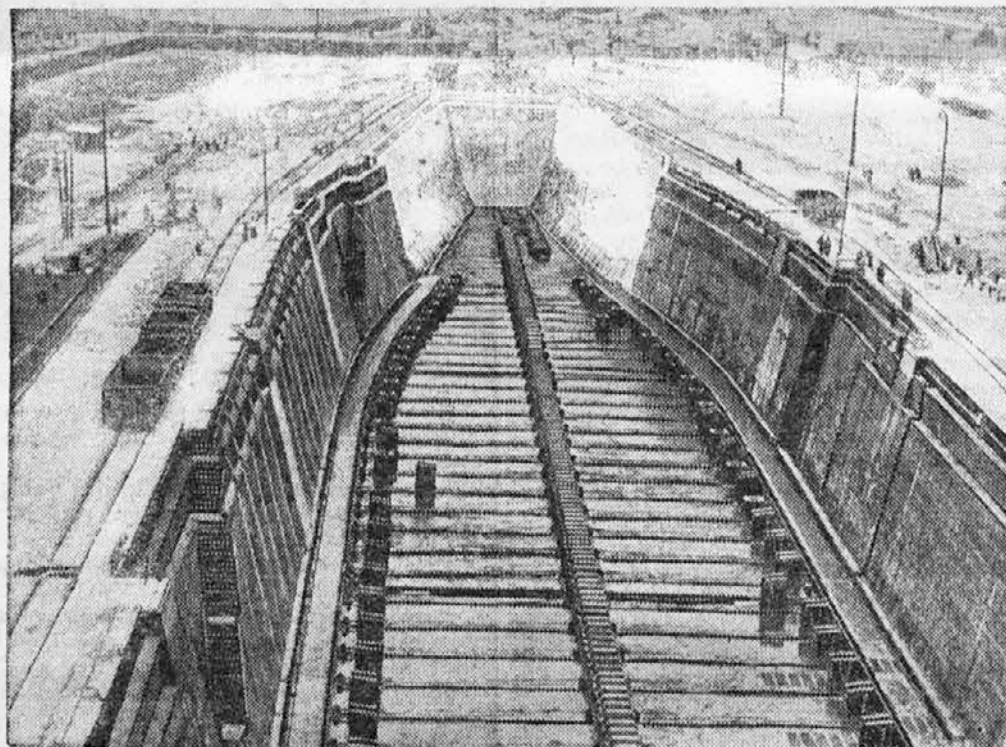
Nekdaj so si dajale ženske delati take obleke, ki so se ujemale z njihovo postavo in z njihovimi potezami. To ni bilo posebno lahko pogoditi. Danes gre pa stvar čisto lahko. Če je ženska kakšna obleka všeč, si se obraz namaže z barvo obleke in »harmonizira« je tu.

Ženske, ki hočejo biti v družbi »lepe«, hodijo k posebnim specialistom za barve, ki jim spravljajo barve v sklad. Neki ženski, ki si je



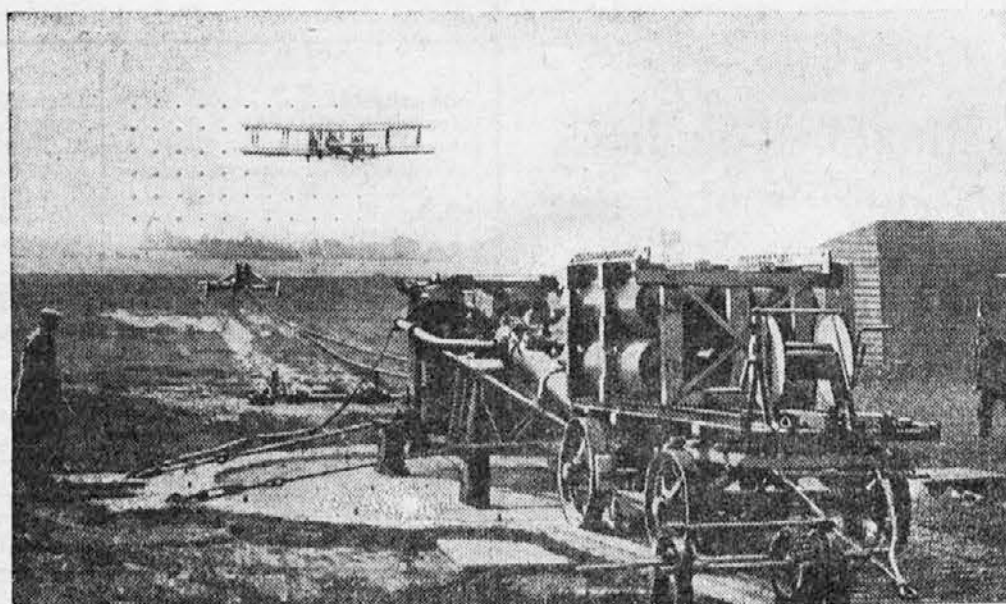
Letalo je trčilo ob ribiški čoln.

Pri Belfortu na irski obali je padlo letalo v morje in se zadelo ob ribiški čoln. V čolnu sta sedela oče in sin, oba ribiča. Sina je ubilo, oče in pilot pa sta ostala nepoškodovana.



Dogotovitev po velikosti drugega »dok«-a na svetu v Bremerhavenu

V Bremerhavenu so povečali stari, 268 metrov dolgi »dok« na 335 metrov, da bodo mogli popravljati velike ladje tipa »Evropac« in »Bremenc«. »Dok« je nad 40 metrov širok.



Priprava za startanje letal

Na Angleškem je na letališču Farnborough startalo 9 ton težko letalo za spuščanje bomb s pomočjo aparata, ki mu pravijo »Katapult«. Doslej so tekla tako težka letala po zemlji po 250 do 300 metrov daleč, predno so se dvignila v zrak, z novo napravo pa se dvigne letalo v zrak že po 25 metrih zaleta.

bila izbrala obleko modre, v škrlatasto rdeč ton prehajajoče barve in okrašeno s sivim astrahanom je specialist za barve pobarval njene lase vijčevkasto-sivo. Nato jo je po licu napraskal z dvema barvanja: okoli oči z modrikasto barvo, okoli ust pa z rdečo.

Najnovejša moda je simbol današnje dobe: Danes so cunje vse, človek pa nič. Če pojde pa tako naprej, bomo doživeli tudi še to, da bodo uajale ženske še podaljševati ali pa sekati svoje noge, kakor bo pač zahtevala modna obleka, da bo ženska bolj visoka ali pa bolj nizka...

Ena študentovska

Visokošolci vseučilišča v Strassburgu so si te dni dovolili prav pristno študentovsko šalo.

V Strassburgu se namreč že dolgo pripravljajo na svečano proslavo stoletnice francoske romanike. Pri tej priložnosti so nameravali tudi odkriti spomenika francoskemu pesniku Viktorju Hugo-u in pa pesniku Lamartine-u. Oba spomenika sta že zdavnaj postavljena, slavnost odkritja pa so iz raznih vzrokov doslej vedno odlagali.

Te dni pa so se nenadoma zbrali pred obema spomenikoma nad 300 visokošolcev »v polni parad«. Fantje so se postavili ob spomenik v polkrogu in so se delali, kakor da čakajo na »ministre« in druge »visoke glave«. Ti so res tudi prišli in dijaki so jih spoštljivo pozdravili, čeprav so dobro vedeli, da so »gospodje ministri« samo preoblečeni dijaki...

Po pozdravu pa je stopil dijak v cilindru in s francosko trobojnico čez prsa pred spomenik in je govoril slavnostni govor. Policija pa je »veliko vnemo« skrbela za javni red in mir in z vso silo odpravljala radovedno množico, da ni prišla preblizu »ministrov« in visokih glav.

Policija je spoznala šale ob koncu slavnosti, kako je bila potegnjena. Ko so namreč zavese že spustili in oba spomenika »odkrili«, se je približala spomenikom in »ministrom« neka deputacija v dolgih nočnih srajah in s to »deputacij« v sredini je »vsa študentovska družba odkorakala s silnim smehom v mesto...«

Policija je seveda takoj začela preiskavo, kar pa fantov ne moti mnogo — spomenik so odkrili in s tem so dosegli svoj namen.

Antipatije znamenitih oseb

V nekem francoskem listu beremo, kakšne čudne antipatije so imeli nekateri znameniti ljudje.

Erazem Rotterdamski, velik učenjak svoje dobe, ni mogel prenašati ribjega duha. Čim je začutil vonj po ribah, ga je prijel mrzlica.

Maršal de Grezé je padel v omotico, če je videl domačega zajca.

Francoskega kralja Henrika III. ni strpelo v sobi, kjer je bila kakšna mačka.

Maršal d'Albert se je onesvestil ob pogledu na prašičjo glavo.

Znameniti zvezdoslovec Tycho de Brache so je začel tresti po vsem telesu, če mu je zajec ali pa lisica pretekla pot.

Italijanski pesnik Favoriti ni mogel prenašati vonja vrtnic.

Tudi Katarina Medicejska ni mogla čupati vrtnic, čeprav je sicer rože zelo ljubila; niti naslikanih vrtnic ni mogla trpeti.

Ruski car Ivan II. pa je postal nezavesten, če se mu je približevala kakšna ženska — ta je bil najbolj pameten.

Prostitutke dayka proste v Nemčiji

Nemški državni finančni dvor je, kot vrhovno sodišče, izdalo pred kratkim zanimivo razsodbo. Neka nižja davčna instanca je predpisala neki prostitutki obrtni davek, proti kateremu je ta vložila rekurz. Državni finančni dvor je razsodil, da po nemškem moralnem naziranju taki dohodki ne morejo biti obdavčeni. — Državni finančni dvor tudi odklanja, da bi smatral prostitucijo kot poklic.